

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Освітня програма	48389 Екологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	101 Екологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	265
Повна назва ЗВО	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Ідентифікаційний код ЗВО	23623471
ПІБ керівника ЗВО	Клименко Леонід Павлович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.chdu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/265>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	48389
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра екології, аспірантура ЧНУ
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедри ЧНУ: соціології і політології; української філології та міжкультурної комунікації; англійської філології та перекладу; екології, обліку та аудиту.
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	вул. 68 Десантників 10, Миколаїв, Миколаївська область, 54000
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська, Англійська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	72435
ПІБ гаранта ОП	Григор`єва Людмила Іванівна
Посада гаранта ОП	завідувач кафедри, професор кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	Ludmila.Grygorieva@chmnu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(096)-243-41-09
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(051)-276-55-54

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Підготовка науковців у сфері екології та дотичних галузей у ЧНУ імені Петра Могили здійснювалася постійно, починаючи з відкриття аспірантури у 2005 р. Так, у 2010 р. доцент Людмила Григор'єва захистила дисертацію д-ра біол. наук на тему "Інтегральне радіаційне навантаження на людину в умовах півдня України", у 2012 р. під наук. кер. проф. Людмили Григор'євої викладач Анна Огороднік захистила дисертацію к.т.н. на тему "Запобігання дефляції поверхні хвостосховищ видобувних підприємств комплексним методом пилопригнічення", у 2013 р. викладач Наталія Воскобойнікова захистила дисертацію к.т.н. на тему "Підвищення екобезпеки систем теплохолодозабезпечення будівель шляхом перерозподілу енергії між альтернат. та трад. джерелами" (наук. кер. проф. Леонід Клименко).

У 2016 р. отримано ліцензію на підготовку PhD за спеціальністю 101 Екологія та розроблено ОНП з урахуванням вимог Порядку підготовки здобувачів ВО ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО (затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016. № 261), а перелік вибіркових дисциплін визначався шляхом вивчення запитів та вимог всіх груп стейкхолдерів. При цьому, випускник Євген Безсонов у 2018 р. захистив дисертацію к.т.н. на тему "Визначення рівня екобезпеки регіону методом токсико-енергетичного відгуку біотичних компонентів водних екосистем", випускниця ОНП Анна Алексєєва у 2021 р. захистила дисертацію к.т.н. на тему "Еколого-радіаційна безпека прісноводних водосховищ під впливом скидів АЕС" (наук. кер. проф. Людмила Григор'єва), у 2021 р. випускниця Діана Крисінська захистила дисертацію к.т.н. на тему "Оцінювання рівня екологічної безпеки питного водопостачання" (наук. кер. проф. Леонід Клименко).

Зміни ОНП відбувалися постійно, що обумовлено побажаннями стейкхолдерів та науковими інтересами здобувачів:

- у 2019 році відбулися корективи у переліку нормативних дисциплін, приведено у відповідність із загальноуніверситетськими нормами обсяги проходження асистентської (педагогічної) практики;
- у 2020 році було змінено обсяг ОНП з 37,5 до 46 кредитів у зв'язку з корективами обсягів нормативних та вибіркових освітніх компонентів (далі – ОК);
- у 2022 та 2023 роках відбулися чергові зміни в ОНП у зв'язку з врахуванням рекомендації за результатами акред. експертиз ОНП з інших спеціальностей та прийняттям стандарту вищої освіти (наказ МОН від 23.12.2021 №1421). За результатами змін 2022 та 2023 років обсяг програми збільшено до 50 кредитів. ОК «Асистентська практика» та «Переддипломна практика» змінено на «Науково-педагогічна практика», до якої додано дисципліну прореквізит «Методика викладання професійноорієнтованих дисциплін». ПРН та компетентності оновлено у відповідності зі стандартом ВО, у результаті чого розширено перелік нормативних ОК, які спрямовано на здобуття глибинних знань із спеціальності.

На сьогодні ЗВО здійснює наскрізну підготовку фахівців за спеціальністю Екологія за першим (бакалаврським), другим (магістерським), третім (освітньо-науковим) рівнями ВО.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та ліцензійний обсяг за ОП

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2025 - 2026	2	1	0
2 курс	2024 - 2025	2	2	0
3 курс	2023 - 2024	2	2	0
4 курс	2022 - 2023	2	2	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	20297 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування 9121 Екологія 20295 Екологічний туризм та збалансоване природокористування

другий (магістерський) рівень	35606 Екологічна стандартизація, сертифікація та управління якістю 24149 Екологія та охорона навколишнього середовища 8860 Екологія 26767 Екологічна стандартизація, сертифікація і управління якістю
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	48389 Екологія

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	28731	9946
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	26462	9946
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	2269	2269
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- ☐ щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- ☐ щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОНП PhD Екологія 2024.pdf</i>	U7SvPu91uc3CR36AwEZiMiYOqwM6kBec543tpSHH/+M= =
Освітня програма	<i>ОНП PhD Екологія 2025-26.pdf</i>	Hll7TOkYsUIfIN+r268t6wscv9FurWX1AHGla6Qfok= =
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний план_PhD_2024_Екологія.pdf</i>	1U25DoyOdBGLCdCMCOVOxsDwsaYeNAO6zzRDmomjc os= =
Навчальний план за ОП	<i>Додаток до НП_2024-25.pdf</i>	Xiw5SS/tRVaqEY+ftcfYjzR8purGjYo7mQMoBOSzBsw= =
Навчальний план за ОП	<i>НП_acn_2025-2026.pdf</i>	ZUuzFoS2TAIryATjopPZHqvXCCJFHvgTRuKlN3nGri8= =
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Tablitsya-vidpovidnosti-tem-aspirantiv-naukovim-publikatsiyam-kerivnikov.pdf</i>	tc4WnjfWucSzwWLNbqZdZdGaVOAI1ouA9Q61Ib3Ovzo = =
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Об'єднаний файл відгуків на ОНП 2024.pdf</i>	A2IZzDWGJiY1nk6OERKNl28VFmZbsO+ZfAoJvw8YtIU = =

1. Проєктування освітньої програми

Чи освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти? Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт ВО зі спеціальності 101 “Екологія” для третього (освітньо-наукового) рівня ВО затверджено наказом МОНУ 23.12.2021р. №1421 <https://surli.cc/qrcuqm>. Згідно Стандарту досягнення РН відображено у пункті VI Нормативний

зміст підготовки доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання, де прописані РН 01 - РН 07. РН ОНП "Екологія" відповідають РН, визначених Стандартом:

ОК ЗП 01 «Філософія науки» спрямовано на досягнення РН01; РН04; РН03

ОК ЗП 02 «Українське наукове мовлення» - на РН03; РН04; РН05; РН06.

ОК ЗП 03 «Наукова комунікація англійською мовою» – на РН03; РН 04; РН 05; РН 06; РН 07

ОК ЗП 04 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін» – на РН 01; РН04; РН 06; РН 07

ОК ЗП 05 «Управління науковими проектами» – на досягнення РН 02; РН 05; РН 06; РН 07

ОК ПП 06 «Environmental projects and international cooperation in ecology» – на РН01; РН 03; РН05; РН 07; РН 08; РН 09

ОК ПП 07 «Екологічні студії» (ОНП 2024), «Системна радіоекологія та моделювання» (ОНП 2025) – на РН 01; РН 02; РН 03; РН 07; РН 08; РН 09.

ОК ПП 08 «Екологічний моніторинг та зелені технології» (ОНП 2024), «Екологічний моніторинг та зелені виміри» (ОНП 2025) - на РН 01; РН 02; РН 03; РН 05; РН 06; РН 08.

ОК ПП 09 «Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології» (ОНП 2024), «Геоінформаційний аналіз в екології» (ОНП 2025) – на РН 01; РН 02; РН 03; РН 06; РН 08; РН 09.

ОК ПП 10 «Науково-педагогічна практика» – на РН01; РН02; РН04; РН06; РН 08; РН 09.

Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?

Професійний стандарт за спеціальністю 101 "Екологія" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на законодавчому рівні відсутній.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів)?

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Залучення здобувачів ВО до визначення мети ОНП та формулювання програмних результатів навчання ОНП відбувалось шляхом опитування та анкетування здобувачів ВО, які виконуються щорічно на етапі моніторингу ОНП <https://surl.li/symxcm>, <https://surl.li/efmfwf>. Крім того, інтереси майбутніх здобувачів ВО враховуються ще до моменту вступу, бо ще до офіційної процедури вступу претендент обирає наукового керівника та обговорює з ним напрям їх майбутніх наукових досліджень. В залежності від напрямку наукових досліджень щорічно визначається перелік вибірових курсів. За пропозицією здобувачів ВО та після обговорення на засіданні кафедри, в ОНП 2024-25 рр. до переліку нормативних ОК циклу професійної підготовки включено дисципліну "Environmental projects and international cooperation in ecology" в обсязі 3 кредитів ECTS, мова викладання - англійська, а в ОНП 2025-2026 р.н. до переліку нормативних компонент циклу професійної підготовки включено дисципліну «Системна радіоекологія та моделювання» в обсязі 4 кредити ECTS.

До складу робочої (проектної) групи для оновлення та супроводу ОНП "Екологія" входить ЗВО Дмитро Черненко <https://surl.li/dwyfcr>, випускниця Анна Алексєєва (к.т.н., доцент кафедри екології) <https://surl.li/skvbqo>. Випускники ОНП: к.т.н. Діана Крисінська, Вадим Чвир <https://surl.li/efqifl> беруть участь в обговоренні ОНП.

- роботодавці

З урахуванням потреб, шляхом обговорення ОНП "Екологія" враховано інтереси представників роботодавців: Державної екологічної інспекції Південно-Західного регіону (внесено вибірові компоненти циклу професійної підготовки ОК ВПП 13 "Європейські стандарти якості і охорони довкілля", Департаменту енергетики, енергозбереження та запровадження інноваційних технологій Миколаївської міськради (додано у циклі вибірових дисциплін ОК ВПП 14 "Європейські зелені виміри", "Європейський зелений курс"), Управління екології та природних ресурсів Миколаївської ОДА (додано ОК ВПП 14 "Кращі практики з безпеки водних ресурсів"), відділу екології управління сталого розвитку міста (введено ОК ВПП 13 "Екологічні стартапи захисту довкілля" (ОНП 2025); НПП «Бузький гард» (розширено коло питань в ОК «Екологічний моніторинг та зелені технології», ОК «Біоіндикація і біоре mediaція довкілля»). Представником роботодавця (Миколаївський суднобудівний завод "Океан") доцентом Смирновим В.М. в ОНП 2025 відкориговану назву ОК ПП 08 "Екологічний моніторинг та зелені технології" (ОНП 2024), "Екологічний моніторинг та зелені виміри". Результати обговорення з роботодавцями та стейкхолдерами враховано при оновленні ОНП <https://surl.li/fcbicq>, <https://surl.li/fupilf>, <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-onp/>

- академічна спільнота

ОНП "Екологія" обговорюється на засіданнях кафедри екології, робочих засіданнях проектної групи <https://surl.li/jbsbry>, <https://surl.li/wfzrdw>, з урахуванням участі НПП, які мають відповідну базову освіту, багаторічний досвід роботи в ЗВО, мають знання з законодавства про вищу освіту, приймають участь у різних публічних заходах, конференціях, вебінарах. ОНП 2024, ОНП 2025 обговорювалася в колі науковців, серед яких: керівник НПП Бузький Гард Владислав Артамонов <https://surl.li/tezxsx>, пров. наук. співр. лаб. радіоекології аграрних і лісових екосистем Інст-ту агроєкології та природокористування НААН Григорій Чоботько, пров. наук. співр. відділу водної радіоекології Інституту гідробіології НАН України Олена Волкова (ОНП 2025), кандидат с.-г. наук, старший дослідник, завідувач відділу радіоекології і дистанційного зондування ландшафтів Інституту агроєкології та природокористування НААН Людмила Райчук, д-р с.-г. наук, Білоцерківський національний аграрний університет Володимир Скиба <https://surl.li/jdhbnc>. В обговоренні ОНП щорічно брав участь д-р тех. наук, проф., директор гірничорудного інституту Криворізького нац. університету Вадим Шокін. В результаті

співпраці кафедри екології до обговорення ОНП залучено Assoc. Prof. Pavel Novacek, Department of Development and Environmental of Palacký University Olomouc (рецензії на ОНП 2024 <https://surl.li/imrejx>, рецензії на ОНП 2025 <https://chmnu.edu.ua/retsenziyi-na-opn/>).

- інші стейкхолдери

У ЧНУ ім. Петра Могили регулярно проводяться профорієнтаційні заходи, дні відкритих дверей, на яких в рамках спілкування адміністрації, НПП, абітурієнтів, роботодавців збирається інформація щодо потреб майбутніх здобувачів ЗВО. Проекти ОНП на етапі громадського обговорення не менше ніж за місяць розміщуються у відкритому доступі на сайті ЧНУ імені Петра Могили з можливістю зворотного зв'язку для висловлення зауважень та/або надання пропозицій щодо вдосконалення ОНП (<https://chmnu.edu.ua/proyekti-osvitnih-program/>). Всі пропозиції та зауваження спільно з результатами щорічного моніторингу обговорюються на засіданні кафедри екології, Вченій Раді ННМІ, приймаються рішення щодо їх врахування та приймається рекомендація щодо затвердження Проекту ОНП на Вченій раді ЗВО. В обговоренні ОНП брали участь представники НПП «Бузький гард», управління екології Миколаївської ОДА, відділу екології управління сталого розвитку міста Мик. міськради, державної екологічної інспекції Південно-Західного округу, департаменту енергетики, енергозбереження та запровадження інноваційних технологій Миколаївської міськради <https://chmnu.edu.ua/retsenziyi-na-opn/> , <https://chmnu.edu.ua/retsenziyi-na-onp-2024/>, <https://surl.li/isgnwg>, <https://surl.li/bbjuw7>.

Чи мета освітньої програми відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти?

Місією ЗВО є створення середовища продуктивної взаємодії науки та освіти з метою формування національно-свідомої, чесною, творчої, професійної особистості, яка працюватиме для розвитку місцевої громади та держави – викладена у «Стратегічному плані розвитку ЧНУ імені Петра Могили на період 2025-29» <https://surl.li/itmxyj>. Стратегія подальшого розвитку ЗВО, як системи діяльності всіх членів колективу, визначається злагодженим функціонуванням наявних окремих підсистем довузівської, вузівської та післядипломної освіти разом із новими функціями співпраці із викладачами середніх шкіл, коледжів та провідними фахівцями науково-дослідних установ, провідними роботодавцями і створення на цьому ґрунті творчих колективів неперервної підготовки. ОНП реалізується відповідно до місії та стратегії розвитку університету, оскільки передбачає якісну підготовку фахівців, здатних творчо підходити до формування концептуальних та стратегічних задач у сфері екології, які здатні розв'язувати комплексні екологічні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження, здійснювати науково-педагогічну діяльність; фахівців з принципами академічної доброчесності, які дотримуються норм академічної етики; фахівців, з високим рівнем усвідомленості та розумінням необхідності засвоєння нових знань, технологій і систем упродовж всього життя.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки і спеціальності?

Формулювання і досягнення мети та ПРН здійснюється на основі використання НПП результатів досліджень вітчизняних та закорд. вчених у сфері екології. Це підтверджується дослідницько-інноваційними публікаціями ЗВО у вітчизняних та закорд. фахових журналах <https://surl.li/pyhjdf>, через участь та організацію міжнар. науково-практ. конференцій (<https://chmnu.edu.ua/kafedra-ekologiyi-ta-prirodokoristuvannya/>), в участі здобувачів ВО у міжнародних проектах: аспірант Дмитро Черненко бере участь у «Grant of «Ukraine Future Leaders Research Scholarship» from the Ukraine Fulbright Circle», аспірант Андрій Мац – у проекті «The International Interdisciplinary Studies “European Green Dimensions”», виступами аспірантів перед закорд. наук. спільнотою <https://surl.li/pyhjdf> , участю аспірантів у НДР кафедри екології, в т. ч. числі за госпдогов. темами <https://surl.li/hsobdt>; у профес. роботі: аспірант Костянтин Григор'єв бере участь у перепідготовці професіоналів з радіаційної безпеки <https://surl.li/ngpyga>. ОНП враховує світові тенденції щодо збагачення ОК, які сприяють формуванню знань, умінь, навичок з використанням інновац. підходів до навчання, забезпеченню формування комунікаційних компетенцій та вмінь командної роботи, адже тенденції розвитку спеціальності враховуються під час перегляду ОНП за результатами опитування стейкхолдерів <https://surl.li/bxcdox>, зокрема, роботодавців <https://surl.li/cc/sstohg>; професійних дискусій з академ. спільнотою (на наук.-практ. конференціях, участі в спільних проектах тощо) <https://surl.li/cc/qkzpbu>.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту?

Під час формування мети і ПРН враховано тенденції розвитку ринку праці, галузевий та регіональний контекст, який визначається місією ЗВО: створення середовища продуктивної взаємодії науки та освіти з метою формування національно-свідомої, чесною, творчої, професійної особистості, яка працюватиме для розвитку місцевої громади та держави <https://surl.li/hqeznq>. Миколаївщина до воєнних дій мала безліч екологічних проблем, пов'язаних з забрудненням та виснаженням компонент наземних і прісноводних екосистем, проблеми збіднених ресурсів прісної води, забруднення поверхневих водойм тощо, а воєнні дії ще збільшили цей перелік невирішених проблем. Виходячи з вище наведеного, мета та ПРН ОНП формувалися з врахуванням потреби формування моделі науковця-еколога, спроможного з одного боку оцінювати наслідки і ризики впливу ключових промислових об'єктів на природні екосистеми та розробляти заходи з мінімізації спричинених негативних екологічних впливів, а з іншого – провадити ефективну природоохоронну політику й екологічний менеджмент на засадах сталого розвитку. Регіональний контекст враховано у темах наукових досліджень здобувачів ВО <https://surl.li/cc/acnfcq>, а також в ОК ПП 07, ОК ПП 08.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм?

Під час формування мети та програмних результатів навчання ОНП «Екологія» враховано досвід аналогічних освітньо-наукових програм: зокрема НУ біоресурсів і природокористування <https://surl.li/ukeofv>, Запорізького національного університету <https://surl.li/ygvvlf>, НУ Львівська політехніка <https://surl.li/fuqhxa>, Львівського національного університету імені Франка <https://surl.li/cc/lvxaeq>; ДУ Житомирська політехніка <https://surl.li/cc/djbabq>. Цілі та програмні результати навчання у проаналізованих програмах принципово не відрізняються й відповідають затвердженому Стандарту підготовки PhD за спеціальністю 101 «Екологія» <https://surl.li/nlneos>. Використано досвід ДУ «Житомирська політехніка» <https://surl.li/cc/yblzsf> щодо формування основного фокусу програми та її спеціалізації, досвід НТУ «Харківський політехнічний інститут» <https://surl.li/taethnp> щодо формування та виокремлення загального та спеціального фокусів ОНП. Використано досвід Львівського національного університету природокористування <https://surl.li/cc/qsuvnc> щодо визначення особливостей ОНП, а також щодо визначення наукового напрямку ОНП. В результаті цього аналізу визначено пріоритети навчання, спрямовані на підвищення конкурентоздатності здобувачів даної ОНП «Екологія». Використання досвіду НУ «Львівська політехніка» сприяло виокремленню представлених освітньої та наукової складових ОНП та розширенню вибіркової компоненти ОНП. Моніторинг аналогічних вітчизняних ОНП сприяє регулярному перегляду і оновленню змісту навчання, що забезпечує постійну актуальність знань і навичок та сприяє досягненню гнучкості й адаптивності ОНП до сучасних суспільних і професійних вимог.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм?

Підготовка конкурентного фахівця-еколога потребує використання сучасного м/н досвіду. Тому при формулюванні мети та ПРН враховано досвід аналогічних іноземних програм у сфері екології. При формуванні змісту ОП було враховано досвід у формуванні змістовної складової та структурно-логічної схеми програм «PhD in Ecology» на факультеті біології та екологічного захисту університету в Лодзі (University of Lodz, Poland) <https://surl.li/xlmzrp>, у Варшавському університеті <https://surl.li/dmhwam>, Szkoła Doktorska Nauk Przyrodniczych), університеті ім. Адама Міцкевича (Познань), у рамках яких здобувачі вивчають дисципліни «Екологічні студії», «Екологічний моніторинг», дисципліни, де розглядаються питання інтегральної оцінки екосистем, їх ремедіації. Ознайомлення з досвідом іноземних програм здійснювалось і під час м/н стажувань НПП кафедри у закордонних університетах (<https://surl.li/yobdbb>). Так, проф. Григор'єва Л.І., після перебування у Ганноверському університеті імені Лейбніца (<https://surl.li/guxgor>) у 2024 р. та вивчення досвіду використання фіто- й ризофільтраційних заходів на очисних спорудах міської каналізації м. Ганноверу використала набуті знання при оновленні вибіркової ОК ВПП 13 «Біоіндикація і біоремедіація довкілля» (ОНП 2024), «Прикладні аспекти біоіндикації і біоремедіації довкілля» (ОНП 2025), «Екологічні стартапи захисту довкілля» (ОНП 2025). Проф. Мітрасова О.П. вивчала досвід підготовки екологів в Прешівському Університеті (Словачина) у 2024 р. (<https://surl.li/gjrzgm>), в університеті Свонсі (Велика Британія) у 2024 р. (<https://surl.li/cc/qouhyt>), що дозволило ввести нові вибіркові ОК ВПП 14 «Європейські зелені виміри», «Європейський зелений курс», «Кращі практики з безпеки водних ресурсів». Участь доц. Алексєєвої А.О. у Міжнародній літній школі «Project acquisition and management» у рамках співробітництва ЧНУ імені Петра Могили з Університетом ім. Адама Міцкевича (Польща) у 2023 р. дозволило ввести в цикл обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки - ОК ПП 06 «Environmental projects and international cooperation in ecology» (ОНП 2024). У 2022 році доц. Смирнов В.М. пройшов м/н стажування з питань змін клімату та сталого розвитку на базі Жешувської політехніки (Польща), що сприяло оновленню ОК ПП 08 «Екологічний моніторинг та зелені технології». Професор Белінська С.М., у результаті підвищення кваліфікації за ОП «Менеджер європейських проектів у фінансовій перспективі ЄС на 2021-2027 роки» (Університет Суспільних Наук (UNS), Польща, м. Лодзь, 2022-2023 н.р.) дало можливість удосконалити зміст ОК ЗП 05 «Управління науковими проектами». Також враховано досвід Department of Development and Environmental Studies, Palacký University Olomouc, Czech Republic. Це дозволило адаптувати програму до сучасних тенденцій і вимог, які існують на міжнародному рівні.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

50

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

36

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

14

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Стандартом третього рівня ВО спеціальності 101 «Екологія» передбачено опис предметної області, визначений об'єктами вивчення та діяльності, цілями навчання, теоретичним змістом, методами, методиками та технологіями, а також інструментами та обладнанням. ОНП «Екологія» відповідає предметній області спеціальності 101 «Екологія», оскільки в ній передбачено цикл освітньої підготовки для засвоєння здобувачами ВО основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, радіоекології, охорони довкілля задля створення нових цілісних знань, застосовувати сучасні методології наукової діяльності, здійснювати власні наукові дослідження. Наукову складову даної програми посилюють такі освітні компоненти: ОК ПП 07 «Екологічні студії», ОК ПП 08 «Екологічний моніторинг та зелені технології», ОК ПП 09 «Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології» - враховують можливість набуття компетентностей в науковій та дослідницькій сферах діяльності, ОК ЗП 05 «Управління науковими проектами» - враховує можливість набуття компетентностей в проєктній діяльності та комунікацій в командній роботі, а ОК ПП 06 «Environmental projects and international cooperation in ecology» - формує навички розробляти та реалізовувати наукові і інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та професійну практику з урахуванням соціальних, етичних, економічних та правових аспектів. Загальнонаукові компетентності здобувачі отримують при вивченні ОК ЗП 01 «Філософія науки», мовні – ОК ЗП 02 «Українське наукове мовлення» та ОК ЗП 03 «Наукова комунікація англійською мовою». Методи, методики та технології, якими повинен володіти здобувач для застосування на практиці, вивчаються в межах ОК ЗП 04 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін», ОК ПП 05 «Науково-педагогічна практика». Наукова складова ОНП відповідає предметній області спеціальності «Екологія» за тематикою дисертаційних досліджень здобувачів ВО <https://surli.cc/acnfcq>.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача на рівні ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ЧНУ ім. Петра Могили, Правилами прийому до аспірантури (у поточному році), Положенням про вибіркові дисципліни та ін. (<https://surli.li/suywet>) шляхом: складання індивідуального навчального плану; реалізацією права на вибір вибіркових компонентів навчального плану і теми наукового дослідження <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>; право на академічну та соціальну відпустку; право на трудову діяльність у позанавчальний час; зарахування результатів навчання за академічною мобільністю згідно договорів між ЧНУ імені Петра Могили та іншими ЗВО, як українськими, так і закордонними; право на отримання грантової підтримки наукових досліджень; участь у наукових конференціях, семінарах, звітній науковій конференції викладачів, докторантів, аспірантів. З метою індивідуалізації освітнього процесу викладачами розроблено силабуси вибіркових ОК, що допомагають зробити свідомий вибір дисциплін відповідно до своїх наукових і професійних інтересів <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Здобувачі третього рівня ВО ЧНУ імені Петра Могили мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених ОНП та навчальним планом. Порядок вибору навчальних дисциплін здійснюється згідно з «Положенням про порядок та умови обрання вибіркових дисциплін третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії в ЧНУ імені Петра Могили» <https://surli.li/suywet>. Здобувачі ВО вибирають ОК ВЗП 11 із переліку вибіркових навчальних дисциплін, а ОК ВПП 12 - ВПП 14 - з каталогу вибіркових дисциплін професійної підготовки <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/> який формується кафедрою екології з урахуванням тематики наукових досліджень здобувачів вищої освіти, тенденцій на ринку праці та пропозицій стейкхолдерів.

Здобувачі ВО проходять процедуру обрання вибіркових дисциплін на платформі Moodle із затвердженого переліку вибіркових навчальних дисциплін відповідно: ОК ВЗП 1 «Дисципліна 1 ЗП» (загально-університетський каталог), що формується з ОК, які викладаються на інших спеціальностях з циклу загальної підготовки; з циклу професійної підготовки ОК ВПП 1 «Дисципліна 2 ПП» (спецкурс англійською мовою), що викладається англійською мовою (обирається з трьох запропонованих ОК); ОК ВПП 2 «Дисципліна 3 ПП» (обирається з трьох запропонованих ОК) та ОК ВПП 3 «Дисципліна 4 ПП» (обирається з трьох запропонованих ОК).

Відділ аспірантури ознайомлює здобувачів з переліком та змістом вибіркових дисциплін. Для отримання більш детальної інформації на сторінці факультету Навчально-наукового Медичного інституту в розділі «Навчально-інформаційна база» <https://chmnu.edu.ua/tretij-osvitno-naukovij-riven-vishhoyi-osviti/> та засобами системи дистанційного навчання Moodle (у відповідному розділі для вибору дисциплін поточного року) щорічно оприлюднюються силабуси всіх вибіркових дисциплін, що пропонуються на вибір здобувачам у поточному навчальному році <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>. За необхідністю процедура вибору здійснюється у декілька турів, коли здобувачі не можуть дійти згоди у першому турі. Вибрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальності та визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року, коригується після затвердження вибраних дисциплін та подається до навчально-методичного відділу.

Вибір аспірантів фіксується в індивідуальних навчальних планах, що є підставою для організації освітнього процесу за вибірковими навчальними дисциплінами.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка реалізується через виконання наук. досліджень у наукових лабораторіях та у польових умовах, обробку даних та аналіз літератури, написання статей і звітів про виконану НДР, участь у конференціях, написання рукописів дисертацій і педагогічну практику. Практич. діяльність здійснюється засвоєнням ОК ПП07- ОК ПП-10 та ВК. Важливою складовою є постійна практич. робота здобувачів за темою наук. дослідження, що

здійснюється під керівництвом наук. керівника. Результатом є доповіді на всеукр. і міжнар. наук. конференціях, публікації у вітчизняних журналах кат. Б (за спеціальністю) та фахових закорд. виданнях, що індексуються у наукометр. базах WoS та Scopus. Про результати наук. роботи здобувачі двічі на рік звітують на кафедрі (<https://chmnu.edu.ua/zvituvannya-aspirantiv-za-individualnim-planom/>). Інформація про публікаційну діяльність, участь у конференціях, залучення аспірантів до виконання НДР висвітлено на офіц. сторінці кафедри екології, на сторінках здобувачів <https://surl.li/oquzsn>, на сторінці НДР кафедри <https://surl.li/oagzlr>, на сторінці презентацій досліджень <https://surl.li/cc/loetkd>. Практ. підготовка здобувачів у напрямку розвитку їх викладач. майстерності здійснюється відповідно до ОК ЗП 04 й ОК ПП10. ОНП передбачено ОК ПП10 «Науково-педагогічна практика» обсягом 6 кредити ЄКТС. Проходження цієї практики регламентується відповідним «Положенням про науково-педагогічну практику для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти» <https://surl.li/sbxjxx>

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання

ОНП Екологія враховує освітні компоненти, які передбачають можливість набуття відповідних соціальних навичок (soft skills), що надає можливість набувати ораторські здібності, комунікативність, гнучкість, толерантність, вміння працювати в команді, презентувати результати науково-практичної індивідуальної та командної роботи <https://surl.li/gaanc1>, застосовувати різні форми проведення занять, тренінгів, участь у засіданнях студентського наукового гуртка екологів <https://surl.li/pneahx>, заходів Ради молодих вчених (<https://chmnu.edu.ua/rada-molodih-vchenih-chnu/>, <https://surl.li/cc/amlyld>), набирають досвіду ділової та англомовної комунікації під час спілкування з іноземними студентами-екологами, в межах практичної підготовки - що сприяє розширенню забезпечує досягнення ЗК01. Під час тематичних зустрічей з професіоналами <https://surl.li/motyqz>, <https://chmnu.edu.ua/gostovi-lektsiyi/> розвивають ЗК02. Цьому також сприяє активна участь здобувачів у міждисциплінарних студіях “Зелені виміри” <https://surl.li/auexmf> за підтримки Програми ЄС Еразмус+ ЖМ Кафедра <https://chmnu.edu.ua/mizhnarodni-dogovori/>. Зміст ОК циклу загальної підготовки ОК ЗП 01, ОК ЗП 02, ОК ЗП 03, ОК ЗП 04, ОК ЗП 05 (загальною кількістю 15 кредитів ЄКТС) сприяє розвитку критичного мислення та креативності, інтелекту, культурної обізнаності та поваги, активному громадянству. Зміцненню soft skills на ОНП також сприяє вибірковий ОК ВЗП 1 «Дисципліна 1 ЗП» на 2-му курсі навчання (у 2024-2025 н. р. це дисципліна «Бренд-менеджмент»).

Продемонструйте, що зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Продемонструйте, що зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОНП Екологія має чітку структуру, включені до неї освітні компоненти становлять логічну взаємопов’язану систему, сформульовано компетентності, якими повинен оволодіти PhD з екології. Обов’язкові компоненти включають: цикл загальнонаукової підготовки (ОК ЗП 01 «Філософія науки», ОК ЗП 02 «Українське наукове мовлення», ОК ЗП 03 «Наукова комунікація англійською мовою», ОК ЗП 04 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін», ОК ЗП 05 «Управління науковими проектами») – формують філософські, мовні, педагогічні компетентності, сприяють розвитку критичного мислення та креативності, інтелекту, культурної обізнаності та поваги, активному громадянству; цикл професійної підготовки (ОК ПП 06 Environmental projects and international cooperation in ecology; ОК ПП 07 Екологічні студії, ОК ПП 08 Екологічний моніторинг та зелені технології, ОК ПП 09 Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології; ОК ПП 10 Науково-педагогічна практика) – забезпечують отримання фахових знань зі спеціальності 101/Е2 Екологія. Матриця відповідності ПРН освітнім компонентам засвідчує відповідність компетентностей обов’язковим компонентам. Кожен ПРН корелюється з загальними компетентностями. В анотаціях дисциплін представлені ПРН відповідно до Матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

У ЧНУ імені Петра Могили діє «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) у ЧНУ імені Петра Могили» <https://surl.li/vxlfos> (<https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>), що регламентує підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Збалансованість підготовки здобувачів за зазначеними положеннями досягається розподілом 50 кредитів ЄКТС на 4 роки відповідно до графіку освітнього процесу та навчального плану, обсяг освітніх компонентів становить 50 кредитів ЄКТС, з яких 36 кредитів ЄКТС – нормативні освітні компоненти (в т.ч. 6 кредити ЄКТС – науково-педагогічна практика) і 14 кредитів ЄКТС – вибіркові освітні компоненти. Навантаження здобувачів ВО (включно із самостійною роботою): на 1 семестр – 9 кредити ЄКТС, 2 семестр – 10 кредитів ЄКТС, 3 семестр – 13 кредитів ЄКТС, 4 семестр – 12 кредити ЄКТС, 2,4 семестр - 6 кредитів ЄКТС науково-педагогічна практика. Обсяг аудиторної роботи здобувачів встановлюється в межах 33% від загального обсягу, решта обсягу призначається для самостійної роботи. Про переваги та недоліки даного підходу свідчать опитування здобувачів <https://surl.li/koqvqv>, що дають можливість оцінити реальну завантаженість здобувачів, на основі яких приймається рішення про можливі зміни в навчальному плані. Аудиторні заняття проводяться згідно електронного розкладу <https://surl.li/owvzqi>, графіка навчального процесу.

Яким чином структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми? Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, опишіть модель та форми її реалізації

Практикоорієнтованість ОНП забезпечується наявністю педагогічної практики обсягом 3 кредити, науково-дослідною роботою здобувачів, підготовкою статей, участю у конференціях, семінарах, круглих столах й інших публічних заходах, поданням грантових заявок, реалізацією науково-дослідницьких, освітніх та просвітницьких проєктів. Навички практичної роботи вдосконалюються здобувачами ВО на практичних заняттях у рамках вивчення ОК ПП06 – ОК ПП08. ОНП Екологія та навчальним планом підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти передбачено проходження науково-педагогічної практики обсягом 6 кредити ЄКТС. Практика проводиться після вивчення курсу ОК ЗП 04 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін». Проходження науково-педагогічної практики регламентовано «Положенням про науково-педагогічну практику для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» <https://surl.li/okidfg>. Положенням передбачено набуття компетентностей, пов'язаних із набуттям навичок та вмінь наукової, навчально-методичної, виховної, організаційної роботи на кафедрі. Практикоорієнтованість ОНП передбачає можливість навчатися і працювати одночасно. Підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 101/Е2 «Екологія» за дуальною формою за відповідною освітньо-науковою програмою в ЧНУ імені Петра Могили не передбачено.

Яким чином ОП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОНП забезпечує набуття здобувачами компетентностей, які сприяють досягненню глобальних цілей СР. Відповідно до Статуту ЧНУ https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Statut_ChMNU_2025.pdf, Стратегічного плану розвитку на 2025 - 2029 рр. <https://surl.li/lmfzix> пріоритетними напрямками діяльності ЧНУ з позиції Сталого розвитку (СР) є: надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців (ціль 4); спрямування освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону (ціль 8); забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності (ціль 9). Реалізацією численних соц.проєктів університет сприяє досягненню цілей 1, 2, 3, а результативні волонтерські рухи та проєкти, спрямовані на оцінку екологічних наслідків військ. дій сприяють реалізації цілі 16; налагодження міжнародних зв'язків цілі 17. У ЗВО реалізується політика рівних можливостей, що забезпечує гендерну рівність (ціль 5). Тематика дисертаційних дослідж орієнтована на досягнення більшості глобальних цілей СР з акцентом на цілі 6, 7, 13, 14, 15. На досягнення цілей СР безпосередньо орієнтовані ОК ОНП, зокрема, ОК ПП07 і ОК ПП08 - на цілі 6, 7, 11, 13; ОК ЗП04 - на ціль 4; ОК ПП 06 - на ціль 17. Політика діяльності каф. екології та напрямки її освітньої, наукової роботи мають також чітко виражені орієнтири з цілями СР. Каф. екології ініціювала прийняття ЧНУ декларативного документу «Екологічна політика ЧНУ імені Петра Могили» <https://surl.li/osrewx>, що націлено на ціль 12.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://chmnu.edu.ua/vstup-do-chnu/> <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Відповідно до Правил прийому до аспірантури ЧНУ ім. Петра Могили (<https://surl.li/cc/nvwvqc>), які є додатком до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до ЧНУ імені Петра Могили (<https://chmnu.edu.ua/vstup-do-chnu/>) і оновлюються щорічно, для конкурсного відбору зараховуються сума балів вступних іспитів зі спеціальності 101/Е2 Екологія, а також результати ЄВВ з методології наукових досліджень та компонент ЄВІ. Умовою допуску до вступних випробувань є успішне складання ЄВВ з методології наукових досліджень у 2025 році (не менше, ніж 100 балів) та успішне складання ЄВІ в 2023, або 2024, або 2025 роках з оцінкою за кожен з його блоків не менше 150 балів. Програма вступного фахового іспиту оприлюднена на сайті ЧНУ імені Петра Могили: <https://surl.li/lixpja> – для всіх абітурієнтів, <https://surl.li/tvexat> – програма додаткового іспиту для абітурієнтів, які мають освітню кваліфікацію магістра за іншою спеціальністю. Програма розробляється на кафедрі екології, особливості ОНП враховані в її модулях: Техноекологія; Система моніторингу довкілля; Управління захистом природних ресурсів; Моделювання.... Додаткова сесія передбачає оцінювання знань за модулями: Концептуальні основи екології та неоекології; Управління екологічною безпекою; Теоретичні і прикладні засади СР. Іспит з іноземної мови передбачає демонстрацію вступниками знань ділової іноземної мови за напрямом ОНП. Програмні вимоги знаходяться на офіційному веб-сайті університету <https://chmnu.edu.ua/aspirantura-2/>, <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для

учасників освітнього процесу?

В ЧНУ імені Петра Могили питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регламентовано «Положенням про порядок перезарахування освітніх компонент та визначення академічної різниці», «Положенням про визнання іноземних документів про освіту в ЧНУ імені Петра Могили», «Положенням про порядок визнання в ЧНУ ім. Петра Могили результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» та «Положенням про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили». Зазначені документи оприлюднено на офіційному сайті ЧНУ імені Петра Могили <https://surli.cc/fdzteq>.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності)

За ОНП «Екологія» підготовки докторів філософії практика застосування вказаних правил використовувалася наступним чином: аспірант Черненко Дмитро, навчаючись на третьому курсі аспірантури, пройшов курс в рамках академічної мобільності - PhD course MET9010 Introduction to Academic Writing in Nord University Norway 2,5 credits ECTS; аспіранту Григор'єву Костянтину по закінченню третього курсу (серпень – вересень 2025 р.) задовольнили бажання пройти стажування в лабораторії відділу радіобіології і радіоекології ІЯД НАН України, 3,0 credits ECTS. Інформування здобувачів з питань академічної мобільності здійснюється систематично гарантом ОНП, НПП, працівниками відділу міжнародних відносин <https://chmnu.edu.ua/category/international-department/>

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання у неформальній освіті регулюється «Положенням про порядок визнання в ЧНУ ім. Петра Могили результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-neformalnu-osvitu1.pdf>, з урахуванням вимоги п. 5 ст. 8 Закону України "Про освіту". Також здобувачі отримують оперативну інформацію про актуальні тренінги, майстер-класи, курси підвищення професійної кваліфікації за спеціальністю 101/E2 «Екологія» під час засідань кафедри, аудиторних занять, через наукового керівника, на адреси електронної пошти та/або через створену групу «Аспіранти екологи» в месенджері Telegram. Зараховуватися можуть як ОК в цілому, так і окремі складові. Загальний обсяг освітніх компонентів ОНП, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання для спеціальності 101/ E2 «Екологія» не може перевищувати 25 відсотків ОНП. Визнання окремих видів робіт у рамках дисципліни може здійснюватися під час її вивчення. Процедура перезарахування прозора і починається зі звернення здобувача до декана факультету із заявою та документами, що підтверджують набуті результати навчання. Перезарахування окремих частин ОК проводить викладач відповідної дисципліни, а ОК в цілому – методична рада кафедри. В разі позитивної оцінки здобувач звільняється від опанування зарахованого ОК або його складових.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Прикладів зарахування ОК в цілому на ОНП не було. Було зарахування окремих модулів в рамках опанування ОК. У 2023–2024 н.р. аспірант Григор'єв К. пройшов підвищення кваліфікації “Промислова екологія та запобігання ризику - 2023” за спеціальністю 101 Екологія та 183 Технології захисту навколишнього середовища у ДУ “Житомирська політехніка” <https://chmnu.edu.ua/grigor-yev-kostyantyn-volodimirovich/>, результати якого були зараховані як самостійна робота та оцінені в межах балів, передбачених критеріями оцінювання робочої програми за даний вид роботи. Зарахування самостійної роботи здійснено в рамках ОК ПП08 «Сучасні екологічні студії» (ОНП 2022). У 2024–2025 н.р. аспіранти Веселовський Д. та Стеценко Д. пройшли навчання в рамках міждисциплінарних студій “Європейські зелені виміри”, результати яких були зараховані як самостійна робота та оцінені в межах балів, передбачених критеріями оцінювання робочою програмою за даний вид роботи за ОК ПП07 «Екологічні студії» (ОНП 2024).

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, що освітній процес на освітній програмі відповідає вимогам законодавства (наведіть посилання на відповідні документи). Яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання на ОП сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання?

Для забезпечення мети, ПРН послідовно реалізується концепція навчання через дослідження («Положення про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня вищої освіти.... у ЧНУ ім. П. Могили» <https://surli.li/qxkyow>. Викладання проводиться у вигляді: традиційних та інноваційних лекцій (мультимедійних, проблемних, інтерактивних); практичних занять (інтегрованих семінарів-дискусій); індивід. занять, дистанційного, проектного навчання, тренінгів, самонавчання, електронне навчання у Moodle. Упровадження традиційних методів навчання сприяє досягненню ПРН01, ПРН04, ПРН07; інтерактивних методів (проектний, кейс-метод) - ПРН02, ПРН03, ПРН05; методів творчого пошуку, методів дистанційного навчання – ПРН02, ПРН05, ПРН06 та ін. Наприклад, під час вивчення ОК ЗП 04 «Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін» увага приділена практич. методам використання в освітньому процесі цифр. інструментів; ОК ПП07 («Екологічні студії» – в ОНП 2024,

«Системна радіоекологія і моделювання» в ОНП 2025) орієнтована на формування у здобувачів вмінь аналізувати дані, синтезувати й інтерпретувати інформацію. Набуттю універс. навичок дослідника сприяє залучення НПП, які є активними і ефективними наук. керівниками аспірантів: проф. Людмила Григор'єва підготувала двох кандидатів наук з екологічної безпеки <https://surl.li/xyzeqf> проф. Олена Мітрясова виступає керівником міжнар. проектів <https://surl.li/ccinho> Під час проходження науково-педагог. практики аспіранти набувають ПРН, пов'язані з впровадженням інновац. підходів у навч. процес.

Продемонструйте, яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентроване навчання реалізується через можливості для здобувачів вільно формувати свою освітню траєкторію: обирати тематику наукового дослідження та наукового керівника; обирати вибіркові дисципліни відповідно до тематики власних досліджень, долучатися до формування змісту навчальних планів та дисциплін <https://surl.cc/ykornm>, <https://surl.li/jlxknk>, <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-onp-ekology-2024/>, брати участь у наукових семінарах, конференціях <https://surl.li/tskmec>; використовувати для навчання обладнання університету <https://surl.cc/eyhgch>. Студентоцентрований підхід зумовлює вибір відповідних методів навчання і викладання, який реалізується через пошукову та дослідницьку діяльність при виконанні індивідуальних завдань. В ЧНУ імені Петра Могили запроваджено систему дистанційного навчання Moodle 3.9 <https://moodle3.chmnu.edu.ua/>, де за кожною ОК завантажено лекції, методичні рекомендації до виконання практичних (самостійних) робіт, варіанти індивідуальних завдань, критерії оцінювання. Здобувачі залучаються до обговорення проектів ОНП <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-onp-ekology-2024/>, <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-onp/>, процедур моніторингу РП ОК, під час науково-педагог. практики. Рівень задоволеності здобувачів досліджується шляхом опитування за різними аспектами навчального процесу та напрямками роботи (<https://chmnu.edu.ua/anketuvannya-aspirantiv/>, <https://surl.cc/lqxmax>). Опитування, що проводилося у квітні 2025 р., показало, що 90 % здобувачів оцінили викладання на ОНП на «відмінно».

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів, засобів та технологій навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Відповідно до Закону України «Про освіту» НПП мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають ОНП. Зокрема це право прописано у Статуті ЧНУ ім. Петра Могили https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Statut_ChMNU_2025.pdf. НПП обирають самостійно методи навчання і викладання, визначають тематику, зміст, види навчальних занять, самостійної роботи, перелік літератури відповідно до цілей і ПРН ОК. Принципи академічної свободи реалізуються в авторських курсах навчальних дисциплін (<https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>), викладачі є авторами навчально-методичних посібників та підручників, мають монографії <https://chmnu.edu.ua/monografiyi-naukovo-pedagogichnih-pratsivnikiv-kafedri-ekologiyi/>. НПП та аспіранти мають право самостійно обирати напрямки наукових досліджень та публікувати результати у наукових виданнях. Аспіранти вільні у виборі часу і місця виконання самостійної роботи, проходження тестування (всі необхідні матеріали розміщені на платформі MOODLE), написання статей, тез тощо. Академічна свобода забезпечується також через право обирати конференції, семінари, журнали для публікації; брати участь в конкурсах і грантових проектах <https://surl.cc/burphb>

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

На сайті Відділу аспірантури і докторантури Університету <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/> доступна інформація про ОНП, навчальні плани, розклад занять, нормативні документи. ОНП, НП, робочі програми нормативних ОК та силабуси вибіркових ОК оприлюднюються також на сайті ННМІ до початку семестру (сторінка «Навчально-науковий медичний інститут», розділ «Навчально-інформаційна база» <https://surl.li/vcnyvt>). Інформування щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК відбувається на першому аудиторному занятті та через систему дистанційного навчання <https://moodle3.chmnu.edu.ua/>. У ході вибору дисциплін вільного вибору здобувачам ВО надається повна інформація про дисципліни, що пропонуються. Інформація про вибіркові дисципліни у вигляді силабусів розміщується на сторінці інституту <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>. НПП можуть спілкуватися із здобувачами за допомогою on-line ресурсів: електронної пошти, групи аспіранти-екологи в Telegram, відеоконференцій. Через наукових керівників та/або гаранта ОНП проводяться зустрічі щодо роз'яснення питань, пов'язаних із забезпеченням якості освіти. Для зручності як здобувачів, так і викладачів створено електронний розклад.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Програма передбачає гармонійне поєднання двох складових: освітньої (здобуття загальнонаукових професійних та спеціалізованих компетентностей дослідника) та наукової (проведення власного наукового дослідження). Унікальність ОНП полягає у застосуванні принципу «Навчання через дослідження»: ОК спрямовані на формування у здобувачів дослідницьких компетентностей через активне залучення до наукових тем кафедри <https://surl.li/tywlbh> (на етапі виконання експериментальних досліджень, написання статей, наукових звітів). Так, аспіранти Григор'єв К. і Черненко Д. Та Стеценко Д. беруть участь у якості виконавців НДР «Радіаційно-екологічна

та електромагнітна безпека населених пунктів» (№ держ. реєстрації 0124U002910, термін виконання роботи 2027 р.). Аспіранти Мац А. і Ковальська О. Беруть участь, як виконавці, у НДР «Екологічна безпека водних ресурсів» (№ держ. реєстрації 0124U004562, термін виконання роботи 2027 р.). Аспірант Веселовський Д. бере участь в якості виконавця НДР «Ремедіація екосистеми гирла р. Південний Буг і Бузького лиману» (№ держ. реєстрації 0112U0082154, термін виконання роботи 2026 р.). Аспірант Стеценко Д. є одним з виконавцем госпдоговірної теми «Оцінювання електромагнітного, радіаційного, токсичного впливів на екосистему людини з розробкою приладу». Також під час навчання здобувачі отримують знання та навички, які використовуються ними при виконанні дисертаційних робіт: вчаться самостійно планувати і проводити експериментальні дослідження, підбирати відповідну методологію, аналізувати наукову літературу, виявляти актуальні нез'ясовані наукові питання та знаходити відповіді на них експериментальним шляхом, аналізувати результати досліджень та формувати звіти по них. Здобувачі заохочуються до написання фахових статей, які індексуються в різних наукометричних базах, включаючи Scopus та Web of Science. Перелік публікацій кожного з аспірантів представлений на сайті університету, на сторінці кафедри <https://surl.li/iemdut>. Аспіранти входять до складу робочих груп при організації конференцій ЧНУ ім. Петра Могили, беруть активну участь у Всеукраїнських і Міжнародних конференціях <https://surl.li/gpndjc>, <https://surl.li/nlutef>, <https://surl.li/tbaqxu>, виступають перед закордонною науковою спільнотою <https://surl.li/ciqtgq>. В університеті щорічно проводяться конференції, де обов'язково беруть участь аспіранти, а саме: Всеукраїнська науково-практична конференція «Могилянські читання», Міжнародна наукова конференція «Ольвійський форум: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі», щорічна науково-практична конференція «Радіаційна, техногенно-екологічна і біологічна безпека людини та довкілля ...» <https://surl.li/slfmg>. В Університеті діє Положення про відкриту науку (OpenScience) <https://surl.li/erfffw>, відповідно до якого матеріали наук. досліджень є відкритими. <https://ers-journal.com.ua/index.php/journal>

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

НПП, які забезпечують навчальний процес за ОНП, активно оновлюють зміст ОК з урахуванням власної наукової роботи та з урахуванням тенденцій розвитку сфери екології. Наприклад, д-р. біол. наук, проф. Григор'єва Л.І. в межах ОК ППО7 «Екологічні студії» (ОНП 2024), «Системна радіоекологія і моделювання» (ОНП 2025), д-р. пед. наук, професор Мітрясова. в межах ОК ППО6 «Environmental projects and international cooperation in ecology», ВК проф. підготовки «Європейські зелені виміри» використовують результати власних наук. досліджень, частину яких викладено у наукових статтях, що є у списку рекомендованої літератури до РП, мають авторські навчальні посібники. Одним із напрямів наук. роботи д-ра біолог. наук, проф. Григор'євої Л.І. є відновлення екологічної рівноваги гирлової ділянки р. Південний Буг, що реалізується під її наук. керівництвом у НДР «Ремедіація екосистеми гирла р. Південний Буг і Бузького лиману» (№ держ. реєстр. 0112U0082154, виконання: 2026 р.), відобразилися при формуванні змісту вибіркової ОК професійної підготовки "Біоіндикація і біоремедіація довкілля" (ОНП 2024), «Практичні аспекти біоремедіації компонентів довкілля» (ОНП 2025). Також під керівництвом проф. Григор'євої Л.І. на кафедрі виконується НДР «Радіаційно-екологічна та електромагнітна безпека населених пунктів» (№ держ. реєстр. 0124U002910, виконання: 2027 р.), результати напрацювань за якою включені до нормативної ОК ППО7 «Системна радіоекологія і моделювання», а включаючи напрацювання за госпдогов. темою «Оцінювання електромагнітного, радіаційного, токсичного впливів на екосистему людини» використано при формуванні змісту вибіркової ОК проф. підготовки ВПП 13 «Екологічні стартапи захисту довкілля» (ОНП 2025). Результати напрацювань проф. Григор'євої Л.І. у ТК 82 «Охорона довкілля» використовуються нею при викладанні вибіркової ОК проф. підготовки «Європейські стандарти якості довкілля» (ОНП 2024). Результати досліджень проф. Мітрясової О.П. при виконанні проекту <https://surl.li/cvtbcj> використані при створенні курсу нормативної ОК ППО8 «Екологічний моніторинг та зелені технології», ОК ВЗП 14 «Екологічний моніторинг та зелені виміри», а за проектами <https://chmnu.edu.ua/naukovi-proekti-kafedri/> – при створенні курсу ОК ППО6 «Environmental projects and international cooperation in ecology» та вибірових ОК проф. підготовки «Європейський зелений курс», «Кращі практики з водної безпеки». Дослідження доцента Алексеевої А.О. при координації Регіон. акселераційного Центру інновацій, технологій та інноваційних стартапів в Микол. області в рамках Project UNIDO/GEF «Global Cleantech Innovation Programme for Small and Medium Enterprises in Ukraine» використані при складанні вибірових ОК ВПП12. Вдосконаленню ОК ЗПО5 «Управління науковими проектами» сприяють науково-педагог. стажування НПП за програмами м/н акад. мобільності (Erasmus+, Академічна мобільність в Університеті Суспільних Наук (UNS), Польща, м. Лодзь та ін.)

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

У ЧНУ імені Петра Могили діє Стратегія інтернаціоналізації ЧНУ імені Петра Могили <https://surl.li/ffqrqr>. НПП проходили м/н стажування у Польщі, Словаччині, Великій Британії, Німеччині, Італії та ін. <https://surl.li/rxnqky> <https://surl.li/qjdfnx> ЗВО в рамках програми ERASMUS+ KA-107 має двосторонні угоди про навчання з закордонними ЗВО <https://surl.li/xupteu>. Кафедра екології має договори про співпрацю з академ. та наук. установами <https://surl.li/fgeved>. Здобувачі задіяні в заходах з академічної та наук. мобільності <https://chmnu.edu.ua/akademichna-ta-naukova-mobilnist-aspirantiv/>, беруть участь у м/н конференціях, що зазначається у щорічних звітах здобувачів <https://chmnu.edu.ua/zvituvannya-aspirantiv-za-individualnim-planom/>, мають публікації в м/н виданнях, що представлено на сторінках здобувача (<https://surl.li/dwlepw>., розділ - Професорсько-викладацький склад). Учасники освітнього процесу мають можливість користуватися м/н базою даних WoS, ресурсами видавництва Springer та Wiley Online Library, є вільний доступ до інформації про програми академічної мобільності <https://surl.li/zloftd>. Закордонні стажування НПП (Л.Григор'єва, О.Мітрясова, А.Алексеева, С. Белінська, В. Смирнов), участь у м/н наукових і освітніх проектах (О. Мітрясова, В.Смирнов, В.Чвир, С. Белінська),

робота НПП і аспірантів у м/н конференціях, залучення НПП до іноземних онлайн-курсів (PhD course MET9010 Introduction to Academic Writing in Nord University Norway та ін.) сприяють інтернаціоналізації навчання за ОНП і її конкурентноспроможності.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Яким чином форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому?

Контроль знань здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО освіти здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу <https://surl.li/zgtrex>, Положення про організацію освітнього процесу <https://surl.li/gmkzeb>. ОНП «Екологія» передбачає такі контрольні заходи за ОК: поточний та підсумковий контроль, захист практики, захист дисертаційної роботи. Поточний контроль здійснюється протягом семестру на всіх видах аудиторних занять, його основне завдання – перевірка рівня підготовленості здобувачів ВО та коригування методів і засобів навчання. Для самостійної роботи здобувачам рекомендуються наукова фахова література, підручники, навчальні посібники, вітчизняні та міжнародні періодичні видання, статистичні інформаційні джерела, а також консультації з викладачами в аудиторії або онлайн. Підсумковий (семестровий) контроль забезпечує оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни та проводиться у формі заліку або іспиту. Підсумковий контроль спрямований на виявлення системи знань і компетентностей, що формуються у процесі опанування навчальних дисциплін та здійснюється за сумою накопичених упродовж їхнього вивчення балів. Для визначення динаміки знань та умінь аспірантів, а також для виконання індивідуального плану, двічі на рік проводиться атестація аспірантів на засіданні кафедри <https://surl.li/qdfrwma>. Зокрема, в процесі атестації аспіранти подають звіти про свою роботу, які оцінюються відповідно до індивідуальних планів і положень, зазначених у документах університету. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО описано у РП або у силабусі ОК, які оприлюднені на офіційному сайті ЗВО (<https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>), а також наводяться у системі MOODLE3 ЧНУ імені Петра Могили. У РП та у силабусах ОК наводиться кількість балів, які здобувачі ВО можуть отримати за виконання певного виду роботи, питання та завдання для підсумкового контролю та критерії оцінювання поточних та підсумкових завдань. Проведення контролю на різних етапах вивчення навчальної дисципліни, різноманітність форм контролю, їх відповідність елементам ПРН дозволяють перевірити досягнення ПРН кожним здобувачем ВО. Захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії дозволяє перевірити досягнення здобувачем інтегральної компетентності ОНП.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Для забезпечення чіткості та зрозумілості форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання на початку навчання з кожної дисципліни здобувачам надається можливість ознайомитися з її змістом. Вони ознайомлюються з різними видами контролю та шкалою оцінювання, яка визначена в РНП або силабусі відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу <https://surl.li/zgtrex>, Положення про організацію освітнього процесу <https://surl.li/gmkzeb>. Вичерпний перелік видів і змісту аудиторної і самостійної роботи; завдання підсумкового контролю, вимоги до їх виконання та критерії оцінювання до кожного окремого завдання описані у Робочих програмах ОК відповідно до Положення «Про оцінювання результатів навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ ім. Петра Могили» <https://surl.li/libqee>. Оцінювання навчальних досягнень аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою. Результати оцінювання аспірантів заносяться в е-журнали у системі MOODLE/. Відгуки та пропозиції аспірантів враховуються на засіданнях кафедри та відображаються в оновлених силабусах.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів ВО на початку поточного семестру. На офіційному сайті ЧНУ оприлюднені робочі програми ОК, в навчальному середовищі MOODLE 3 наведено критерії оцінювання та форми контрольних заходів. Для кожної дисципліни в MOODLE 3 розміщується інформація, яка містить вичерпний перелік завдань поточного та підсумкового контролю з розподілом балів та критеріями оцінювання для кожного виду робіт. Строки контрольних заходів регламентуються графіком навчального процесу та розкладом на певний семестр, що затверджуються ректором ЧНУ розміщується у системі MOODLE 3 – <http://moodle3.chmnu.edu.ua/>. Кожного року відділом аспірантури проводиться анкетування здобувачів ВО шляхом анонімного опитування з подальшим аналізом та відстеженням проблем в освітньому процесі, а також оперативним на них реагуванням, корекцією організації навчальної та науково-дослідної роботи в Університеті (питання щодо зрозумілості критеріїв оцінювання включно). Про зміни в розкладі занять чи іншу інформацію здобувачів можуть повідомляти телефоном, е-поштою, через чат-групи у Telegram.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? Прояснюйте, що результати навчання підтверджуються результатами єдиного

державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 101 Екологія введено в дію наказом МОН України № 1421 від 23 грудня 2021 року. Форма атестації здобувачів ВО за ОНП відповідає Стандарту та регламентується Положенням “Про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ ім. Петра Могили” <https://surl.li/zirjys> . Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Дисертаційна робота, анотація та відгуки офіційних опонентів розміщуються на офіційному сайті університету.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регламентується “Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили” <https://surl.li/apqgxx> та “Положенням про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили” <https://surl.li/cc/ksgynh>. В положеннях міститься детальна інформація щодо форм, порядку та термінів проведення контрольних заходів для здобувачів. Ці положення оприлюднені на офіційному сайті ЧНУ у розділі Наука/Аспірантура/Положення <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/> . Крім того, процедура проведення контрольних заходів за кожною ОК прописана в робочій програмі ОК або силабусі разом із переліком питань підсумкового контролю, типовими задачами, розподілом балів, критеріями оцінювання тощо. Перед екзаменаційною сесією здобувачам освітнього процесу оприлюднюється графік екзаменів та заліків, який затверджується завідувачем відділу аспірантури та розміщується у системі MOODLE.

Яким чином процедури проведення контрольних заходів забезпечують об’єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Заходи семестрового підсумкового контролю для аспірантів проводяться традиційними методами шляхом написання письмових робіт та опитування. Об’єктивність забезпечується шляхом наявності чітких критеріїв оцінювання під час підсумкового контролю в робочій програмі ОК, доступний всім здобувачам ВО (<https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>), а також завдяки веденню електронних журналів у середовищі MOODLE, де викладач виставляє оцінки поточного та підсумкового контролю. Під час онлайн-навчання заліки та іспити проводяться шляхом загальної відеоконференції на платформі GoogleMeet, Zoom або ін. (посилання наводиться на платформі Moodle), до якої може підключитись та бути присутнім з метою контролю представник навчального відділу. Після оголошення результатів екзамену аспірант має право отримати роз’яснення від екзаменатора з приводу отриманих балів. У випадку повторного проходження контрольних заходів, з метою запобігання конфлікту інтересів, передбачено створення комісії у складі завідувача кафедри, викладачів кафедр, що проводять підготовку в рамках ОНП та завідувача відділу аспірантури. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час підсумкового контролю прописані в «Положення про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у ЧНУ ім. Петра Могили» <https://surl.li/jrsenj> . За час дії ОНП «Екологія» конфлікту інтересів зафіксовано не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів визначає «Положення про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили» <https://surl.li/idedia>. Здобувачам ВО, які за результатами семестрового контролю та складання екзаменаційних сесій отримали незадовільні оцінки з ОК, надається можливість для їх перескладання, як правило, протягом двох тижнів після завершення поточної сесії або за термінами, встановленими за рішенням ректорату. Кожне перескладання іспиту/заліку дозволяється лише за направленням, підписаним завідувачем аспірантури. Перескладання незадовільної оцінки дозволяється два рази (перший раз – викладачу ОК, другий раз – комісії, призначеній розпорядженням проректора з наукової роботи). Результат складання іспиту/заліку комісії є остаточним. Якщо здобувач був допущений до складання семестрового контролю, але не з’явився без поважної причини, то вважається, що він використав першу спробу скласти іспит/залік і має академзаборгованість.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

У ЧНУ імені Петра Могили існує можливість оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів. Зазначена процедура описана в «Положення про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили» <https://surl.li/xqksas>. У випадку незгоди здобувача з рішенням екзаменатора, здобувач подає апеляційну заяву на ім’я проректора з наукової роботи в день оголошення результатів. Заява реєструється у відділі аспірантури. Апеляційна заява розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання у присутності аспіранта. За результатом апеляції, оцінка не може бути зменшена, а тільки залишена без змін або збільшена. Результат розгляду апеляції фіксується на тексті

екзаменаційної роботи і підтверджується підписами членів комісії, які приймали рішення. Якщо здобувач не звернувся з апеляцією у встановлений термін, оцінка екзаменаційної роботи, виставлена викладачем, є остаточною. Випадків оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів на ОНП «Екологія» зафіксовано не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Всі документи, які стосуються дотримання академічної доброчесності, містяться на офіційному сайті ЧНУ у документах щодо академічної доброчесності <https://surl.li/itxotd>, а саме: Етичний кодекс університету <https://surl.li/oswqvr>, “Положення про академічну доброчесність у ЧНУ ім. Петра Могили” <https://surl.li/eowlbj>. Порядок перевірки академічних текстів на плагіат зазначений у п. 6 “Положення про академічну доброчесність у ЧНУ ім. Петра Могили” <https://surl.li/khtacs>. Порядок регламентує організацію системи запобігання та виявлення плагіату в академічних текстах здобувачів вищої освіти та працівників ЧНУ ім. Петра Могили. “Положення про академічну доброчесність у ЧНУ ім. Петра Могили” є складовою та невід’ємною частиною системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності Університету та якості вищої освіти в цілому. ЧНУ імені Петра Могили був активним учасником проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» («Academic IQ», за підтримки Посольства США в Україні, МОН України та НАЗЯВО).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Вкажіть посилання на репозиторій ЗВО, що містить кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОП

У «Положенні про академічну доброчесність у ЧНУ ім. Петра Могили» (п. 6) визначено перелік текстів (наукових та методичних праць співробітників, навчальних та наукових – здобувачів), які є обов’язковими для перевірки на наявність запозичень. Для протидії порушенням академічної доброчесності укладений договір на використання системи Strikerplagiarism, яка перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті та внутрішньої бази документів. Обов’язковими для перевірки системою є кваліфікаційні роботи, наукові та методичні праці. Результати перевірки підписує проєктор з наукової роботи та завідувач аспірантурою. Тексти статей, тез доповідей перевіряються відповідальним секретарем. ЧНУ оприлюднює у відкритому доступі репозиторій текстів навчально-методичної літератури (підручники, посібники, методичні рекомендації); наукової літератури (монографії, тези доповідей, збірники матеріалів конференцій <https://surl.li/wrjztt>, дисертації <https://surl.li/rngbfb>. Функціонування репозиторію забезпечується “Положенням про інституційний репозитарій ЧНУ ім. Петра Могили” <https://surl.li/jukuik> та Положенням про електронний репозитарій Кваліфікаційних робіт студентів ЧНУ ім. Петра Могили” <https://surl.li/nrdcrt>. ЧНУ оприлюднює у відкритому доступі репозиторій текстів навчально-методичної літератури (підручники, посібники, методичні рекомендації); наукової літератури (монографії, тези доповідей, збірники матеріалів конференцій).

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

У ЧНУ ім. Петра Могили заходи щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти на протязі останніх років носять системний характер. Так, наукова бібліотека ЧНУ імені Петра Могили проводить 1) Викладання окремих тем навчального курсу з основ академічного письма: онлайн курс “Академічна доброчесність”, практичні онлайн-заняття для здобувачів різних рівнів освіти; 2) Освітні заходи: майстер класи; тренінги; круглі столи; вебінари щодо антиплагіатних сервісів StrikePlagiarism, Unicheck та ін., «Академічна доброчесність онлайн. Реальний досвід ЗВО». Всі заходи перелічені на сторінці бібліотеки в розділі Академічна доброчесність (<https://chmnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Зокрема, для здобувачів за ОНП Екологія навесні 2025 р. проведено відповідну зустріч <https://surl.li/muuyhl>. Крім того, також до основних заходів щодо попередження проявів академічної недоброчесності відносяться: постери з академічної доброчесності на дошках об’яв деканатів та кафедр; розроблений бібліотекою ЧНУ онлайн-курс з питань академічної доброчесності, розміщений на головній сторінці системи Moodle <https://surl.li/qbdxll>; відповідні розділи «Політика щодо академічної доброчесності» в силабусах вибіркових ОК та ін. Кожен викладач в рамках своєї дисципліни роз’яснює основні принципи академічної доброчесності для здобувачів ВО та пояснює наслідки недотримання цих принципів.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Академічна відповідальність визначається «Положенням про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили» <https://surl.li/ibgphf>. До основних видів реакції, що можливі в ЗВО на порушення академічної доброчесності з боку здобувача ВО належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); зміна завдання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо); відрахування із закладу освіти. При реалізації ОНП «Екологія» відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня не було.

6. Людські ресурси

Продемонструйте, що викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених

законодавством

Основним критерієм для викладання на ОНП «Екологія» є професійна кваліфікація, яка дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та ПРН. Професійна кваліфікація НПП, що забезпечують реалізацію ОНП «Екологія» наведена в таблиці 2 додатку та засвідчується виконанням вимог згідно п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 №1187 <https://surl.li/hylrpk>. Необхідний рівень професіоналізму НПП підтверджується наявністю наукового ступеня та вченого звання, науковим керівництвом захищених дисертацій, роботою за фахом, стажем науково-педагогічної роботи, рівнем наукової та професійної активності, наявністю публікацій у фахових виданнях, а також виданнях, що індексуються БД Scopus і Web of Science, підвищенням кваліфікації, стажуванням тощо. Інформація про НПП, які викладають професійно-орієнтовані дисципліни, розміщена на сторінці кафедри екології <https://surl.cc/pdfjqj>. Так., проф. Людмила Григор'єва є професором-практиком у сфері радіоекології (10 років профстажу), підготувала двох кандидатів наук з екологічної безпеки, має 6 монографій у сфері екології і радіоекології, виступала наук. керівником завершених НДР <https://chmnu.edu.ua/grigor-yeva-lyudmila-ivanivna/> з радіаційно-екологічної безпеки поверхневих вододім, пилопригнічення поверхні шламосховищ на ТОВ «Миколаївський глиноземний завод», зараз керує НДР <https://chmnu.edu.ua/naukovo-doslidna-roboata-kafedri/> та залучена до виконання проекту Local Adaptation Plans for Black Sea Coastal Communities <https://surl.li/tetxou>, залучена до затвердження національних екологічних стандартів <https://surl.li/wnkkoj>. Професор Олена Мітрясова активно залучена до низки наукових проєктів: проєкти Erasmus+ ЖМ: "The best European practices for the «Water security»" <https://surl.cc/auakkz>, «Platform to achieve the goals of sustainable development» (2018-2021) Visegrad and Ukraine Dialogues on Climate Change and Sustainable Development (2021-2022) <https://chmnu.edu.ua/visegrad-fund-2021/> та "Європейські зелені виміри" (2022-2025) <https://surl.li/soiuej>, які сфокусовані на питаннях сталого розвитку, проблемах змін клімату, європейських зелених практиках та питаннях водної безпеки. Доцент Віктор Смирнов є учасником команд вищевказаних м/н проєктів. Доцент Анна Алексєєва виступала координатором Регіон. акселераційного Центру інновацій, технологій та інноваційних стартапів в Миколаївській області в рамках угоди між ООН з промислового розвитку (UNIDO) та ЧНУ імені Петра Могили (Project UNIDO/GEF «Global Cleantech Innovation Programme for Small and Medium Enterprises in Ukraine»), виступала виконавцем НДР «Стандартизація оцінки якості зрошувальної води за радіаційно-гігієнічними критеріями» (номер 0117U002049), зараз є виконавцем НДР «Радіаційно-екологічна та електромагн. безпека населених пунктів» <https://surl.cc/qosfhw>. Інформація про активність НПП є на сторінках кафедри екології <https://chmnu.edu.ua/partnerstvo/>, <https://chmnu.edu.ua/naukovi-stazhuvannya/>

Продемонструйте, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Порядок обрання на вакантні конкурсні посади та прийняття на роботу НПП визначається відповідним Положенням <https://surl.li/uziguu>. Високий рівень професіоналізму, при відборі, забезпечується відповідними процедурами. По-перше, на рівні Університету: при укладанні трудових відносин береться до уваги відповідність ВО претендента, його наукового ступеня та/або вченого звання профілю кафедри. Також є певні вимоги до НПП даної ОНП, які також включають науковий рейтинг (h-індекс, цитування), наукові публікації відповідно до ОК, а також участь у виконанні наукових проєктів, навчально-методичну діяльність та досвід роботи. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, законності, об'єктивності та неупередженого ставлення до усіх кандидатів. Кадрова та конкурсна комісія розглядає питання щодо започаткування (продовження) трудових відносин виключно у разі відповідності ЛУ, враховується рейтинг НПП за результатами опитування здобувачів щодо якості викладання. По-друге, на рівні ННМІ: кандидатури на заміщення посад НПП попередньо обговорюються на кафедрі в їх присутності. Кандидату пропонується прочитати відкриту лекцію, провести відкрите практичне заняття. Після цього здійснюється обговорення професійного рівня, педагогічної майстерності на кафедрі, а потім на раді ННМІ. Рішення про надання дозволу на керівництво аспірантами приймається Вченою радою Університету.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Роботодавці активно залучаються до організації та реалізації освітнього процесу: участь у розробці, удосконалення, модернізації змісту ОНП <https://surl.li/oakxzl>; проходження стажування та підвищення кваліфікації викладачів, аспірантів <https://surl.li/krifvt>. У рамках співпраці функціонують наук.-навч. лабораторії, на базі яких реалізуються спільні проєкти: з Управлінням екології та прир. ресурсів Мик. ОВА у напрямку моніторингу водних екосистем <https://surl.cc/xlqggv>; спільно з Управлінням сталого розвитку міста Мик. міськради реалізується програма моніторингу якості атм. повітря <https://surl.li/gpgpgu>; з Департ. енергозбереження Мик. міськради реалізуються спільні проєкти зі стійкого розвитку територій (<https://surl.li/lzyjjh>); разом з ДЕІ Південно-Зах. регіону також реалізуються спільні проєкти (<https://surl.li/oitnsk/>). На кафедрі працює та викладає на ОНП доц. к.геолог.н. Смирнов В.М., який є начальником екологічної лабораторії ТОВ «Суднобудівний завод ОКЕАН». Також існує усталена практика запрошення роботодавців з читання гостьових лекцій, занять <https://chmnu.edu.ua/gostovi-lektsiy/>, які читали Дмитро Єфімов (нач. відділу водокористування та моніторингу вод Рег. офісу вод. ресурсів Мик. області, Наталія Корінець (к.б.н., к. заст. директора з наук. роботи Біосферного заповідника «Асканія-Нова» НААН України), Владислав Артамонов (директором НПП Бузький Гард), начальником управління сталого розвитку міста Володимир Ніколайчук тощо.

Яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Розвиток викладачів в професійному плані ОНП в університеті регулює «Положення про підвищення кваліфікації

наукових і науково-педагогічних працівників» <https://surl.li/ijjppr>. ЧНУ імені Петра Могили підтримує вільний вибір форм підвищення кваліфікації як в Україні, так і за її межами. Система сприяння розвитку НПП як науковця також включає: компенсацію витрат на публікацію статей, що індексуються в наукометричних базах Scopus та WoS (до 200 євро/статтю); фінансування відряджень на участь в конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах, галузевих радах тощо; друк за кошт університету авторефератів і монографій при захисті дисертацій; преміювання (5%) при укладанні договорів на госпрозрахункові теми (наприклад, на укладання госпрозрахункової теми «Оцінювання електромагнітного, радіаційного, токсичного впливів на екосистему людини з розробкою приладу»); компенсацію витрат на оформлення свідоцтв про авторське право, патентів. НПП мають можливість поєднувати викладацьку роботу з діяльністю в інших інституціях, громадських організаціях, товариствах тощо. Наприклад, проф. Григор'єва Л.І. є дійсним членом ТК 82 України «Охорона довкілля».

Наведіть конкретні приклади заохочення розвитку викладацької майстерності

ЧНУ використовує наступні заходи матеріального та нематеріального заохочення: фінансує відрядження при проходженні дидактичного стажування та підвищення кваліфікації в провідних навчальних закладах, зокрема за кордоном; організовує відкриті лекції, майстер-класи, тренінги за участю експертів в сфері освіти/професійній сфері певної спеціальності; підтримує читання викладачами ЧНУ лекцій в інших ЗВО, особливо за кордоном; сплачує надбавки за викладання фахових предметів англійською мовою для нефілологічних спеціальностей (25% для груп студентів, у яких передбачено навчання українською мовою; 50% для студентів-іноземців); нагороджує подякою, почесною грамотою та клопоче про відзнаку викладачів на регіональному та державному рівнях тощо; здійснює преміювання НПП наприкінці календарного року. Ці та інші форми заохочення НПП визначені Колективним договором <https://surl.li/jronkx>; додаткові – встановлюються рішенням Вченої ради. Для стимулювання розвитку майстерності НПП в університеті запроваджено низку конкурсів, наприклад конкурс на кращий онлайн-курс із відповідним матеріальним заохоченням. В університеті діє рейтинг НПП згідно «Положення про рейтингування НПП та кафедр ЧНУ імені Петра Могили» [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_Pro_rejtinguvannya_NPP_ta_kafedr_compressed.pdf](https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_Pro_rejtinguvannya_NPP_ta_kafedr_compressed.pdf)

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) ОП забезпечують досягнення визначених ОП мети та програмних результатів навчання

Для освітнього процесу на ОНП «Екологія» використовуються: лекційні аудиторії з мультимедійним обладнанням; комп'ютерні класи; наукова бібліотека; спортивні зали; водно-спортивна станція; гуртожитки; університетська поліклініка тощо. Кафедра екології має оснащені навчально-наукові лабораторії «Хімії та екологічного моніторингу», «Мікробіологічних досліджень», навчальні кабінети «Екологічної безпеки водних ресурсів», "Сталого розвитку та екопросвіти" <https://surl.li/vsttru>, функціонує Науковий центр прикладних екологічних досліджень та радіаційної безпеки <https://surl.li/cc/mojtpu>. Оснащення лабораторій кафедри здійснено за рахунок міжнародних проєктів ЕРАЗМУС+ Жана Моне, ПРООН в Україні за фінансової підтримки Європейського Союзу. Фонд наукової бібліотеки на 01.01.2025р. становить 183878 прим. Функціонують офіційний Web-сервер, платформа дистанційної освіти Moodle3, інституційний репозитарій (<http://dspace.chmnu.edu.ua>), відкритий доступ до повнотекстових баз даних наукової інформації ScinceDirect/Scopus, Web of Science, Research4Life. У системі Moodle розміщено навчально-методичне забезпечення за кожним ОК. В рамках заключених угод здобувачі ВО мають можливість користуватися еколог. лабораторією ТОВ «Суднобудівний завод Океан» та лабораторією радіоекології ІЯД НАНУ <https://surl.li/fiihbo>, лабораторій МОЦ гідрометеорології https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Dogovir_gidrometeorologiya.pdf, управління екології Миколаївської ОВДА, регіонального офісу водних ресурсів Мик.області згідно наявних угод <https://surl.li/ezrrju>

Продемонструйте, яким чином заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Офіційний веб-сайт відділу аспірантури <https://surl.li/mstucv> містить інформацію про ОП, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому в аспірантуру тощо. У ЗВО створені умови для реалізації аспірантами індивідуальної освітньої траєкторії (курси за вибором, онлайн-консультування, комп'ютерні класи, можливість організації віртуального навчального середовища через систему Google Classroom, Zoom тощо). Університет забезпечує доступ викладачів і здобувачів ВО до різних інформаційних ресурсів. Здобувачі користуються безкоштовно матеріалами наук. бібліотеки, електр. бібліотеки (<https://chmnu.edu.ua/biblioteka/>). Відділ міжнар. зв'язків пропонує кожному охочому досліднику обрати міжнар. програму академ. мобільності <https://surl.li/vcohem>. Навч. корпуси мають комп'ютери, техніч. обладнання, ліцензійні Zoom, підключення до мережі Інтернет, Wi-Fi в усіх корпусах. Комунікація між здобувачами та НПП відбувається за бази інформаційної платформи Moodle, Інформація з організації навч. процесу висвітлена на сайті університету <https://surl.li/mstucv>. ЗВО мають можливість для співпраці зі студент. самоврядуванням <https://surl.li/huiaxk>, Радою молодих вчених <https://surl.li/brhagv>, <https://surl.li/jbzgar>, <https://surl.li/mxdtid>. Є Навч.-метод. кабінет соціально-псих. підтримки, профес. розвитку та сприяння працевлаштуванню (далі, НМК СПП) <https://surl.li/epcugk>. Для врахування потреб та інтересів здобувачів, університет проводить регулярний моніторинг якості навчання <https://surl.li/jeijmf>.

Опишіть, яким чином освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Стан приміщень у ЗВО відповідає санітарно-епідеміологічним і нормам протипожежної безпеки, корпуси обладнані системами відеоспостереження та відомчої охорони. Приміщення університету (аудиторний фонд, бібліотека, столова, спортивні зали тощо) є ергономічними, максимально пристосованими до потреб (за нормами фізіології, тепла, освітлення, кондиціювання тощо). Наказом Ректора від 30.08.2023 затверджено Інструкцію «Дії персоналу щодо забезпечення евакуації людей у випадку сигналу "Повітряна тривога" в навчальному корпусі» (<http://surl.li/qgryw>). Під кожним навчальним корпусом обладнано захисні споруди ЦЗ, встановлено таблички шляхів евакуації. Усі здобувачі ВО кожного року проходять інструктаж з ОП та БЖД. З метою медичного обслуговування осіб, що навчаються та працюють в ЧНУ, функціонує університетська поліклініка <https://chmnu.edu.ua/category/universitetska-poliklinika/>. Фахівцями НМК СПП систематично проводяться індивідуальні / групові психологічні консультації та тренінгові програми. Діяльність психологів спрямована на формування максимально сприятливого середовища в особистісно-довірливому спілкуванні, забезпечення умов для стимулювання продуктивного професійного й особистісного розвитку, укріплення психічного здоров'я, профілактику насилля та дискримінації тощо. Для анонімних звернень здобувачів є скринька довіри.

Опишіть, яким чином заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО створено систему підтримки здобувачів вищої освіти згідно з положеннями щодо навчально-наукової та іншої діяльності Університету <https://surl.li/uyupko>. Університет впроваджує політику найвищої доступності до інформації. Сайт університету та сторінки кафедр, факультетів регулярно оновлюються та містять всі нормативні, інформаційні та пізнавальні ресурси. Створені та активно підтримуються сторінки різних структурних підрозділів університету (сторінка кафедри екології <https://surl.li/tglecsc>, аспірантури <https://chmnu.edu.ua/aspirantura/>) Аспірантура, деканат та кафедри надають допомогу здобувачам в питаннях формування індивідуальної траєкторії, поточних питаннях навчання тощо. Забезпечується зворотній зв'язок між учасниками освітнього процесу. Організаційна підтримка також забезпечується чіткістю та зрозумілістю розкладів занять (розміщені на офіційному сайті <https://surl.li/cc/hgtasr> та на платформі Moodle (<https://moodle3.chmnu.edu.ua/>) та контрольних заходів. Інформаційна підтримка забезпечується через: офіційний сайт Університету <https://chmnu.edu.ua/>, соціальні мережі: сторінка ЧНУ у фейсбуці <https://www.facebook.com/chmnupres>, сторінка ННМІ <https://www.facebook.com/share/1AWqiZ3EWo/>, сторінка Спеціальність екологія <https://www.facebook.com/share/1DNy6DHrZw/>, група Аспірантура і докторантура ЧНУ ім. Петра Могили <https://www.facebook.com/groups/218683843633685> групи кафедра екології та екологи ЧНУ у месенджері Telegram; за допомогою дошок оголошень. Консультативна підтримка надається Навчально-методичним кабінетом соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню <https://surl.li/crdsnr> та Юридичним відділом ЧНУ <https://chmnu.edu.ua/yuridichniy-viddil/>. Організаційну, консультативну та інформаційну підтримку також надає Рада молодих вчених (<https://chmnu.edu.ua/rada-molodih-vchenih-chnu/>). Соціальна підтримка базується на впровадженні механізмів і заходів соціальної адаптації аспірантів (вільного вибору дисциплін, проектування індивідуальної освітньої і науково-дослідної траєкторії, організації онлайн-навчання, створення зручного графіка оплати освітніх послуг; надання соціально-психологічної допомоги; вирішення спірних і конфліктних ситуацій тощо). Первинна профспілкова організація здобувачів надає матеріальну допомогу у випадку хвороби, втрати близьких родичів тощо. Передбачено медичне консультування в Поліклініці ЧНУ (<https://chmnu.edu.ua/zagalna-informatsiya/>). Здійснюється поліпшення побутових умов у гуртожитках. Здобувачі, що проживають в гуртожитках, отримують інформацію про можливість отримання субсидії – за ОНП Екологія таких здобувачів немає.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

В ЧНУ створені умови для комфортного навчання людей з інвалідністю відповідно до будівельних норм, стандартів та правил: 4 навчальних корпуси та 3 гуртожитки обладнані пандусами, є спеціальні аудиторії, кімнати особистої гігієни, безперешкодний доступ до комп'ютерних класів, бібліотеки, їдальні, спортивного залу, адміністративних приміщень: ректорату, навчально-методичного та міжнародного відділів, бухгалтерії тощо <https://surl.li/cc/xhooyo>. Супровід осіб здійснюється відповідно до Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення <https://chmnu.edu.ua/dokumenty-2/>. ЧНУ працює навчально-методичний кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню <https://surl.li/worfrq>, напрямками роботи якого в тому числі є: забезпечення безперешкодного доступу осіб з особливими освітніми потребами та з соціально незахищених категорій населення до отримання ВО з урахуванням їхнього соціального статусу; виконання вимог, зазначених в індивідуальній програмі реабілітації інвалідів, зокрема в напрямку забезпечення матеріально-технічної бази; надання психологічної підтримки. Інформація щодо інклюзивної освіти в ЧНУ наведена на вебсайті Університету <https://surl.li/wgmeky>. На ОНП «Екологія» здобувачів ВО з особливими потребами не було.

Продемонструйте наявність унормованих антикорупційних політик, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури врегулювання конфліктних ситуацій в залежності від аспекту конфліктної ситуації затверджені такими документами: Статут університету, Трудовий колективний договір, контракт; – здобувачі/викладачі: Положення про оцінювання навчання та апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; Положення про академічну доброчесність; – міжособистісні конфлікти: Положення про порядок реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації; Положення про НМК СПП тощо. Доступність політики і процедур забезпечується розміщенням зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ в розділі «Документи» <https://chmnu.edu.ua/dokumenty-2/>. У разі виникнення конфліктної ситуації, пов'язаної з корупцією, здобувачі можуть звертатися до Уповноваженого з питань антикорупційної діяльності Університету на захищену електронну поштову скриньку: korupciynet@chmnu.edu.ua. Антикорупційна політика на 2023–2025 рр. та заходи до неї розміщені на сайті в розділі «Контакти»/ «Антикорупційна діяльність» (<https://chmnu.edu.ua/zapobigannya-korupsiyi/>). Контакти Уповноваженого з питань антикорупційної діяльності також наведено на дошках оголошень біля кафедр. З метою подолання психологічних наслідків зіткнення з випадками булінгу, сексуальних домагань та дискримінації учасники освітнього процесу мають змогу звернутися до фахівців Кабінету соціально-психологічної підтримки професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ. Жодних випадків дискримінації (за будь-якою ознакою) або проявів сексуального домагання в межах ОНП «Екологія» зафіксовано не було. З метою упередження їх проявів проводиться постійна робота щодо інформування працівників, здобувачів ВО про роботу всіх структурних підрозділів, які сприяють вирішенню конфліктних ситуацій та є відповідальними за забезпечення і захист соціально-економічних прав та законних інтересів здобувачів ВО (деканати факультетів, Рада молодих вчених, юрист-консульт Університету, профспілковий комітет, Кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ, первинна профспілкова організація студентів тощо). Всі здобувачі ВО та співробітники ЧНУ ознайомлені з порядком дій у разі виявлення подібних ситуацій відповідно до «Положення про порядок реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» <https://surl.li/ejzxm7>. За період реалізації даної ОНП випадків звернень щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією) не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі на своєму вебсайті

Порядок розроблення, затвердження, внесення змін до ОНП визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Петра Могили» <https://surl.li/nxkwao>. Також в університеті розроблені «Рекомендації щодо порядку створення та перегляду освітньої програми» <https://surl.li/qysyut>, які не є нормативним документом; їх положення є відображенням кращих практик розробки і перегляду освітніх програм і деталізують процедури, зазначені у Положенні, в тому числі механізми врахування інтересів членів академічної спільноти і зовнішніх стейкхолдерів ЧНУ.

Яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Петра Могили <https://surl.li/gpgqln>. ОНП розробляється робочою групою на чолі з гарантом. До цього процесу залучаються провідні науковці в сфері екології, представники роботодавців та здобувачів. Після надходження пропозицій РП група розглядає можливості їх врахування. Доопрацьований проект ОНП виноситься на розгляд і затверджується Вченою радою Університету. Гарант ОНП разом із РП здійснює моніторинг проведення освітньої діяльності за ОНП, у тому числі шляхом опитування здобувачів ВО, випускників, роботодавців та науково-педагогічного персоналу <https://surl.li/xsdkak>. Затверджену ОНП переглядають щонайменше один раз у три роки. Перегляд ОНП відображається у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, силабусах, програмах практик та ін.). Проміжний перегляд ОНП на кафедрі відбувається за підсумками кожного навчального року. При цьому розглядаються питання щодо змісту, форми та якості ОНП. Підставами до ґрунтовного перегляду ОНП можуть бути пропозиції гаранта освітньої програми щодо внесення змін до програми; прийняття стандарту; об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру тощо. Беруться до уваги результати опитувань здобувачів різних рівнів освіти на предмет задоволеності та зацікавленості освітніми компонентами <https://surl.li/cc/tzzwpl>. Відповідно до вимог, які ставить перед ЗВО сучасний ринок праці, оновлення ОП відбувається за погодження на рівні структурних підрозділів та посадових осіб університету, аспірантів і роботодавців. У процесі реалізації даної ОНП відбувалися обговорення на відкритих засіданнях кафедр екології за участі стейкхолдерів (здобувачів та роботодавців). За результатами обговорень у 2022 році внесено зміни через затвердження Стандарту ВО 3-го рівня ВО. У 2023 р. була розроблена нова версія ОНП-2023 відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502: змінено графік навч. процесу для здобувачів третього рівня ВО і відповідно НП у частині термінів теоретичного

навчання та підготовки дисертаційних робіт. У 2024 році на запит здобувачів до ОНП додано нормативний освітній компонент циклу професійної підготовки “Environmental projects and international cooperation in ecology” (за рахунок зменшення кредитів ЄКТС ОК ЗП «Наукова комунікація англійською мовою» з 6 кредитів ЄКТС на 3 кредити). У січні 2024 р. затверджено оновлений склад робочої групи для оновлення та супроводу ОНП “Екологія”. Використовувався досвід, який отримано НПП при м/н стажуванні (<https://surl.lt/sfruih>), (<https://surli.cc/qouhyt>), (<https://chmnu.edu.ua/naukovi-stazhuvannya/>). Перед введенням оновлень здійснюються обговорення робочою групою кафедри <https://surl.li/noahmj>, <https://surl.li/jbzkjo>. При обговоренні у травні 2025 р. вирішено у цикл дисциплін проф. підготовки ввести ОК “Системна радіоекологія та моделювання” та оновити перелік ВК.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх пропозиції беруться до уваги під час перегляду ОП

У ЧНУ щорічно проводять анкетування здобувачів на предмет задоволеності якістю освіти та освітнього процесу. В останні два роки процедура опитування здобувачів реалізується щорічно онлайн через Google-форму та оприлюднюється на сайті університету <https://surl.li/wjbdud>, <https://surli.cc/vldfup>. Результати моніторингу якості освітнього процесу (в тому числі щодо змісту ОНП), обговорювалися на засіданнях кафедри екології з залученням здобувачів. За побажанням здобувачів в ОНП 2024 розширено перелік вибірових ОК, релевантних тематиці дисертаційних досліджень здобувачів: вибірові ОК «Біоіндикація і біоре mediaція довкілля», «Європейські стандарти якості довкілля», в ОНП 2025 було додано вибірову ОК “Екологічні стартапи захисту довкілля”. Побажання здобувачів ВО також враховуються при перегляді змістовного наповнення робочих програм ОК. Результати останнього опитування здобувачів показало, що 90% повністю задоволено якістю освітнього процесу на ОНП. ОНП обговорюються з головою студентського наукового товариства ННМІ Анастасією Гайченко, до обговорення долучалися аспіранти-екологи першого-четвертого років навчання <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-osvitno-naukovoyi-programi-ekologiya-na-kafedri-ekologiyi-chnu-imeni-petra-mogili/>.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

Органом студентського самоврядування Університету є Студентська колегія. В ЧНУ ім. Петра Могили працює Рада молодих вчених <https://chmnu.edu.ua/pro-radu-molodih-vchenih-chnu/>, до складу якої також входять аспіранти, зокрема, аспірант спеціальності 101/Е2 Екологія Дмитро Черненко. До завдань Ради входять: 1. Долучення здобувачів до розробки та удосконалення стратегічного плану розвитку ЧНУ, системи внутрішнього забезпечення якості освіти. 2. Обговорення основних концепцій формування ОНП та їх змін. 3. Погодження змісту анкет для опитування здобувачів та викладачів. 4. Обговорення та рішення різноманітних потреб молодих вчених та здобувачів освіти рівня PhD та ін.

В університеті проводяться відкриті зустрічі здобувачів вищої освіти з ректором та проректорами, де здобувачі мають можливість висловити свою позицію щодо покращення освітнього процесу як університету, так і окремої ОНП.

З лютого 2021 р. функціонує консультативно-дорадчий орган – Рада із забезпечення якості ВО (<https://chmnu.edu.ua/rada-iz-zabezpechennya-yakosti-vishhoyi-osviti/>). ОНП обговорювалася з представниками молодіжної наукової спільноти університету, зокрема з головою Ради молодих вчених <https://surli.cc/yutaw> Іриною Лисенковою <https://surl.li/rtrnze>, <https://surl.li/eccmar>, <https://surl.li/jbzgar>

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об’єднання залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Згідно із Стратег. планом розвитку університету на 2025-2029 pp. <https://surl.li/jxjcsy> представники роботодавців залучаються до процедури перегляду ОП та варіативної частини НП. Є Рада роботодавців, в якій є секція екології <https://surl.li/qxuiux>. Роботодавці обговорюють питання під час конференцій, семінарів, подають відгуки й рецензії, беруть участь в опитуванні <https://surl.li/kspzva>. За їх рекомендаціями введено вибірк. ОК: «Global environmental change and environmental policy of the European Union», «Cutting edge trends in modern ecology», «Eco-innovation and green business», через рекомендації НПП «Бузький гард» введено вивчення біорізноманіття регіону у вибіровій ОК «Біоіндикація і біоре mediaція довкілля». Представником ТОВ «Микол. суднобудівний завод “Океан”» доц. Смирновим В.М. відкориговану назву ОК ПП о8 “Екологічний моніторинг та зелені виміри” (ОНП-2025) <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-onp/>. Завдяки рекомендаціям ДЕІ Південно-Зах. регіону у циклі вибірових дисциплін проф. підготовки є ОК ВПП 13 “Європейські стандарти якості і охорони довкілля”, рекомендаціям Департ. енергетики Мик. міськради - є ОК ВПП 14 “Європейський зелений курс”, від Упр-я екології та прир. ресурсів Мик. ОДА додано ОК ВПП 14 “Кращі практики з безпеки водних ресурсів”, від відділу екології управління сталого розвитку міста введено ОК ВПП 13 “Екологічні стартапи захисту довкілля”. Результати обговорення з роботодавцями враховано при оновленні ОНП 2024 <https://is.gd/YkijWQ>, ОНП 2025 <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-onp/>

Опишіть практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар’єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (зазначте в разі проходження акредитації вперше)

У ЧНУ імені Петра Могили створена організація «Асоціація випускників», яка об’єднує випускників всіх рівнів вищої освіти <https://surl.li/xedpnq>. За ОНП “Екологія” спеціальності 101/Е2 “Екологія” проходження акредитації відбувається вперше. Однак кафедра екології впродовж багатьох років веде сторінку в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/departament.ecology>, де об’єднані випускники, які навчалися в аспірантурі. Також останні три роки функціонує група в telegram-додатку Екологи ЧНУ, де є випускники останніх років. Впродовж останніх

років, випускники аспірантури (Алексеева А.О., Крисінська Д.О.), які успішно захистили свої дисертаційні дослідження, працевлаштовані в ЧНУ ім. Петра Могили на кафедрі екології.

Продемонструйте, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійсненого через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг ОНП здійснюється шляхом опитування стейкхолдерів ОНП: здобувачів освіти, випускників, викладачів, роботодавців, адміністрації Університету <https://surl.li/bafqhu>. Результати опитувань наведені на сайті <https://chmnu.edu.ua/robotodavtsi-3/>. Аналіз цих результатів здійснюється гарантом ОП та на засіданні кафедри та приймаються відповідні рішення щодо необхідності перегляду ОП. З метою залучення аспірантів до процесу періодичного перегляду ОНП “Екологія” та забезпечення її якості до складу робочої групи за ОНП входить здобувач Черненко Д.О. В Університеті діє Рада з якості за відповідним Положенням <https://surl.li/yrjvje>, до складу якої входять здобувачі освіти (не менше 20% складу Ради); співробітники структурних підрозділів, залучених до процедур забезпечення якості освіти. На засіданнях Ради обговорюються результати моніторингу ОНП. З вересня 2025 р. у ЗВО створено Відділ ліцензування, акредитації та внутрішнього забезпечення якості освіти, який виконує функції та модерує всі необхідні процеси, відповідно до Положення про відділ, затвердженого Вч радою 29.08.2025 (<https://chmnu.edu.ua/polozhennya-pro-strukturni-pidrozdzili/>)

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та рекомендації з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

ОНП «Екологія» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти акредитується вперше

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Робоча група розробляє проект ОНП, який обговорюється на засіданні кафедри екології та ради НН медичного інституту, потім оприлюднюється на сайті ЧНУ імені Петра Могили для обговорення стейкхолдерами; таким чином роботодавці, інші НПП, здобувачі залучаються до розробки і обговорення ОНП <https://chmnu.edu.ua/obgovorennya-opr/>. До розгляду ОНП залучаються вчена рада ННМІ, відділ аспірантури, навчально-методичний відділ, вчена рада університету, викладачі кафедр, задіяних в навчальному процесі на ОНП. Гарант програми разом із робочою групою здійснює моніторинг якості освітньої діяльності за ОНП. Щороку проводяться опитування здобувачів стосовно якості освіти на ОНП та їх задоволеністю освітнім середовищем в університеті загалом <https://surl.li/cc/rdaxaz>. Кафедри, задіяні у реалізації ОНП, організовують додаткові опитування викладачів, здобувачів, випускників, роботодавців; обговорюють результати на засіданні кафедри та радах факультету\інституту. Ініціювати зміни до ОНП мають право гарант ОП, робоча група, Вчена рада та інші стейкхолдери. ОНП та її методичне забезпечення, переглядаються за необхідністю з урахуванням результатів опитувань та аналізу кращих практик в дидактичній і професійній сферах. Вчена рада ЗВО щороку заслуховує звіт про стан забезпечення якості освіти в ЧНУ імені Петра Могили в цілому і в рамках окремих спеціальностей (за графіком), пропонує заходи з її підвищення.

Продемонструйте, що в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти

Культура якості освіти визначається політикою, принципами, процедурами та цілями забезпечення якості вищої освіти Університету, що окреслено в Статуті https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Statut_ChMNU_2025.pdf, Стратегічному плані розвитку <https://surl.li/cc/clxtwq>, який розробляється на 5 років. Відповідно до Концепції функціонування ВСЗЯВО про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості ВО у ЧНУ імені Петра Могили <https://surl.li/cc/etzcjw> кадрове забезпечення є невід’ємною частиною системи внутрішнього забезпечення якості. Академічна спільнота бере участь на всіх етапах формування та реалізації ОНП. Процедури внутрішнього забезпечення якості розподіляють між структурними підрозділами ЗВО та здійснюють контроль за: навчально-методичним забезпеченням; кадровим забезпеченням; матеріально-технічним забезпеченням; якістю проведення навчальних занять; якістю знань аспірантів; забезпечення мобільності аспірантів; забезпечення наявності інформаційних систем; здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОНП; забезпечення публічності інформації про ОНП; забезпечення запобігання академічного плагіату. Академічна спільнота ЗВО є учасниками усіх процедур. Детально функції 15 різних структурних підрозділів та членів академічної спільноти, сфери їх відповідальності за організацію окремих процедур забезпечення якості освіти в ЧНУ представлені в Концепції ВСЗЯВО.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюються права та обов’язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та наступними внутрішніми документами ЧНУ імені Петра Могили: Статут ЧНУ імені Петра Могили chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Statut_ChMNU_2025.pdf Колективний договір на 2021–2025 pp. із змінами і доповненнями (соціально-економічні гарантії працівників) <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/KOLEKTIVNIJ-DOGOVIR-2021-2025.pdf>, Положення про організацію освітнього процесу (організація робочого часу та інші права та обов'язки НПП та здобувачів ВО) <https://surl.cc/zdfqka> Положення про організацію освітнього процесу здобувачів III рівня вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) у ЧНУ ім. Петра Могили <https://surl.li/msqbm>. Правила внутрішнього розпорядку (робочий час всіх працівників), контракти з НПП та здобувачами ВО; посадові інструкції – відповідні особи ознайомлюються з ними до моменту укладання трудових відносин/зарахування на навчання.

Положення про окремі структурні підрозділи (факультети, кафедри, підрозділи, що забезпечують підтримку освітнього процесу) та види діяльності (наприклад, про наукові гуртки тощо <https://surl.li/fwzeme>). Всі зазначені документи в ЧНУ розробляються, затверджуються, підлягають зміні відповідно до чинного законодавства і внутрішніх правил ЧНУ.

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО відповідного проєкту освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Проект ОНП та форма для отримання відгуків та рецензій від стейкхолдерів оприлюднено на офіційному сайті ЧНУ ім. Петра Могили за посиланням: <https://chmnu.edu.ua/proyekti-osvitnih-program/>, <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>

Після затвердження ОНП проєкт видаляється з офіційного сайту за відсутності потреби в ньому.

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі на своєму вебсайті інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ОНП «Екологія» оприлюднена на офіційному сайті ЗВО: <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП за освітньою складовою передбачає вивчення аспірантами низки дисциплін професійної підготовки, які відповідають пріоритетним напрямам розвитку екологічних знань в Україні та світі, а за науковою компонентою – тематиці наукових досліджень аспірантів <https://surl.lt/bullea>, що спрямовані на розв'язання актуальних проблем у сфері екології. Так, ОК ЗП 01 «Філософія науки», ОК ЗП 02 «Українське наукове мовлення», ОК ЗП 03 «Наукова комунікація англійською мовою», ОК ЗП 05 «Управління науковими проєктами», ОК ПП 06 «Environmental projects and international cooperation in ecology» сприяють формуванню компетентностей, необхідних для виконання НДР; ОК ПП 07 «Екологічні студії» (ОНП 2024), ОК ПП 08 «Екологічний моніторинг та зелені технології», ОК ПП 09 «Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології» спрямовані на формування спеціальних (фахових) компетентностей та відповідних програмних результатів навчання. Запропоновано перелік ВК і силабусів до них <https://chmnu.edu.ua/101-ekologiya-4/> Третій і четвертий роки навчання призначені виключно для виконання наукової компоненти, що дозволяє здобувачу та науковому керівнику вільно формувати графік роботи. Крім того, ОНП повністю забезпечує набуття аспірантом всіх компетентностей, які передбачені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти <https://surl.li/fffzyd>.

Продемонструйте, що наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Наукова діяльність здобувачів відповідає напрямам досліджень керівників і меті ОНП, якою передбачено підготовку висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктор філософії з екології, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі екології, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти <https://surl.li/yuqeex>. Кожна тема дисертації є логічним продовженням або доповненням наукових інтересів та експертизи відповідного керівника. Це забезпечує ефективне керівництво науковою роботою аспірантів, дозволяє їм використовувати накопичений досвід та знання наукових керівників, а також сприяє формуванню цілісних наукових шкіл у рамках освітньо-наукової програми "Екологія". Така відповідність є важливою передумовою для успішної підготовки висококваліфікованих наукових кадрів та досягнення значущих наукових результатів. Наукові керівники виступають або керівниками, або головними виконавцями науково-дослідних тем кафедр <https://chmnu.edu.ua/naukovo-doslidna-robota-kafedri/>

Продемонструйте здатність закладу освіти сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії № 44 від 12.01.2022р. із змінами № 507 від 03.05.2024р. в ЧНУ імені Петра Могили РСВР утворюється у складі 5 осіб, дані про яких внесені до ЄДЕБО: голови РСВР, двох рецензентів, двох офіційних опонентів. НПП ННМІ, кафедри екології згідно п. 38 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015р. №1187) здатні забезпечити формування складу разових спеціалізованих вчених рад (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>). На кафедрі екології сьогодні працюють 4 доктори наук та 4 кандидати наук, тематика наукових досліджень яких присвячена екологічним проблемам та корелює з тематикою дисертаційних досліджень аспірантів. Штатні співробітники кафедри екології також працюють над підготовкою докторських дисертацій. Усі співробітники кафедри відзначаються високою публікаційною активністю, зокрема, у виданнях, які індексуються Scopus та Web of Science.

Опишіть, як заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо).

ЗВО забезпечує комплексний організаційний та матеріальний супровід наукових досліджень аспірантів. Так, ЗВО щорічно організовує та проводить конференції «Могилянські читання», «Ольвійський форум» <https://surl.li/msrokt> Щорічно кафедра екології організовує м/н конф. «Radiation, technogenic-ecological and biological safety: status, ways and measures of improvement», м/н екологічні школи <https://surl.li/wunvwy>, <https://surl.li/bckxog>. Публікація безкоштовна. Аспіранти долучаються до різних заходів наукової мобільності, майстер-класів, виступів <https://surl.li/ntmenc>. Аспіранти мають можливість виконувати дослідження на базі власних лабораторій кафедри екології <https://chmnu.edu.ua/materialno-tehnichne-zabezpechennya-za-spetsialnistyu-e2-ekologiya/> та ННМІ, а також лабораторій, в рамках заключених угод <https://surl.li/zyiflu>, в першу чергу ТОВ «Суднобудівний завод Океан», ІЯД ядерних досліджень <https://surl.li/ahvsya>, Регіонального офісу водних ресурсів М.області, ДЕІ Півд.-Зах. округу, Мик. обл. центром з гідрометеорології. Аспіранти через ресурси бібліотеки ЗВО мають доступ до провідних міжнародних наукових баз даних (наприклад, Scopus <https://chmnu.edu.ua/robova-v-bazi-scopus/>, Web of Science, SpringerLink, ScienceDirect). Аспіранти мають можливість користуватися комп'ютерними класами ЗВО. У розгорнутому за ліцензією ДІЯР на кафедрі екології <https://surl.li/nysmjx> навчанні з радіаційної безпеки <https://surl.li/aesqnn> бере участь аспірант Григор'єв К.

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Міжнародний відділ ЗВО займається моніторингом програм акад. мобільності і наук. обмінів <https://surl.li/uqjsoj>. ЗВО має угоди: Університетом Свонсі (Велика Британія), Університетом Адама Міцкевича в Познані, домовленість про розширення зв'язків за ЕРАЗМУС+ з університетом Палермо, Університетом Лейбніца (Німеччина) Завдяки налагодженим м/н зв'язкам кафедри екології <https://surl.li/qhighu> з International Union of Radioecology (Бельгія), University of Occupational Safety Management in Katowice (WSZOP) (Польща), Факультетом гум. та прир. наук Пряшівського університету (Словацька Республіка), Institute of Plant Genetics and Biotechnology...Slovak Academy of Sciences <https://chmnu.edu.ua/naukovi-stazhuvannya/> аспіранти беруть участь у м/н заходах <https://surl.li/cc/pudlon>, виступають перед закорд. спільнотою <https://surl.li/fiqoau>. На кафедрі екології виконувалися м/н проєкти з залученням аспірантів: з Saarland University (Німеччина) щодо еколог. оцінки повер. вод. ресурсів, проєкт "The best European practices for the «Water security», Platform to achieve the goals of sustainable development" <https://chmnu.edu.ua/european-green-dimensions/>; проєкт Visegrad and Ukraine Dialogues on Climate Change and Sustainable Development <https://chmnu.edu.ua/visegrad-fund-2021/>. Аспіранти Григор'єв К., Мац А., Черненко Д. опублікували результати своїх досліджень у колект. монографії за проєктом <https://surl.li/ccuwbbr/>. Щорічно кафедра екології організовує м/н конференцію з виданням її матеріалів <https://surl.li/ouppxa>.

Опишіть наявну практику участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються.

ЗВО демонструє усталену практику активної участі наук. керівників у дослідницьких проєктах, зокрема за цією ОНП <https://surl.li/mcrrok> Так, останні виступали та виступають наук. керівниками кафедральних, в т.ч. госпдог. НДР <https://surl.li/hqnffl> (проф. Григор'єва Л., проф. Мітрасова О.); проєкту «Євромоніторинг стану атмосферного повітря у населених пунктах вздовж автотранспортних магістралей Миколаївщини» з Плану заходів з реалізації «Стратегії розвитку Миколаївської області на 2021- 2027 роки» (проф. Григор'єва Л., доц. Алексєєва А.); беруть участь у м/н проєкті LAP BLACK (Local Adaptation Plans for Black Sea Coastal Communities) в межах проєкт. Interreg

NEXT Black Sea Basin 2021–2027 <https://surl.lu/njjqdk>; у роботі ТК 82 «Охорона довкілля» <https://surl.cc/hfywgn> (проф. Григор'єва Л.); у проєкті з оцінки еколог. наслідків впливу військових дій на довкілля (проф. Григор'єва Л.), проєктах ЄС Erasmus+ ЖМ «The best European practices for the «Water security». Platform to achieve the goals of sustainable development»; «Visegrad and Ukraine Dialogues on Climate Change and Sustainable Development» та «Європейські зелені виміри» (проф. Мітрясова О., доц. Смирнов В.), координують Рег. Акселерац. Центру інновацій, технологій та іннов. стартапів в Мик. області на базі Project UNIDO/GEF «Global Cleantech Innovation Programme for Small and Medium Enterprises in Ukraine» та ін. проєктах <https://surl.li/iccmuy>, у роботі ПНЦ НАНУ і МОНУ (проф. Григор'єва Л.).

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Академічна доброчесність у науковій діяльності наукових керівників і здобувачів забезпечуються повною прозорістю і відкритістю наукових досліджень. Наукові роботи керівників і аспірантів публікуються у провідних українських та міжнародних наукових виданнях, де введена практика сліпого рецензування робіт. Нормативними документами ЧНУ ім. Петра Могили, що регулюють питання дотримання академічної доброчесності, є «Положення про академічну доброчесність» <https://surl.li/xllahs>, «Порядок перевірки академічних текстів на плагіат» <https://surl.lu/xpbsbt>, «Етичний Кодекс університету» <https://surl.li/muugmi>, «Положення про реалізацію політики відкритої науки (Open Science) у ЧНУ імені Петра Могили» <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-realizatsiyu-politiki-vidkritoyi-nauki.pdf> та ряд інших регламентуючих документів (<https://chmnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Всі наукові та методичні рукописи НПП, кваліфікаційні роботи здобувачів всіх рівнів освіти проходять перевірку на наявність академічного плагіату в системі Strike Plagiarism. Інформація про наукові праці аспірантів висвітлена на їхніх сторінках на сайті університету <https://chmnu.edu.ua/kafedra-ekologiyi-ta-prirodokoristuvannya/>

Опишіть, як заклад вищої освіти вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності встановлюється відповідно до діючого законодавства України. НПП у своїй діяльності керуються принципами, що відображені в «Положенні про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили» <https://surl.li/xllahs>. Наукова бібліотека ЧНУ ім. Петра Могили регулярно проводить низку заходів для формування культури академічної доброчесності у НПП та здобувачів всіх рівнів <https://surl.cc/plhzpn>, (<https://www.youtube.com/watch?v=v4vSzMC4538>). За час дії ОНП «Екологія» жодного факту порушень академічної доброчесності у здобувачів ВО ступеня доктора філософії, НПП ЧНУ ім. Петра Могили не виявлено. Рішення про надання права здійснювати наукове керівництво аспірантами приймає Вчена рада Університету.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильною стороною ОНП є її орієнтація на територіально-екологічну специфіку Миколаївщини та півдня України, активна участь стейкхолдерів і представників роботодавців у формуванні змістовного наповнення дисциплін, направленість на прикладну наукову діяльність, зокрема, у напрямках мінімізації негативних наслідків впливу підприємств атомної енергетики, водопровідно-каналізаційного господарства, автомобільного транспорту, хвостосховищ підприємств кольорової металургії на природні комплекси регіону, збереження здорової екосистеми людини у техногенно-навантажених територіях і сталого розвитку регіону. Беручи участь у численних наукових проєктах кафедри й індивідуальних грантах НПП ОНП отримують нові знання і практичні навички роботи, які безпосередньо використовують для створення і оновлення освітніх компонент. Аспіранти безпосередньо залучені до виконання науков-дослідних робіт і проєктів кафедри. Частина аспірантів виконують дослідження з позиції власного досвіду практичної роботи при виконанні проєктів екологічного спрямування та/або при виконанні професійної роботи.

Сильні сторони ОНП обумовлені широким залученням до її обговорення та модернізації з боку провідних установ, компаній і наукових установ, які реалізують проєкти в екології <https://surl.li/cuugnm>, <https://surl.cc/qsxprz>. НПП за ОНП активно приймають участь в програмах м/н стажування, в грантових програмах ЄС, виконують дослідження за держбюджетними і кафедральними НДР, за м/н грантовими програмами, до яких залучаються здобувачі ВО. До сильних сторін варто віднести організацію професорсько-викладацьким складом кафедри екології щорічних міжнародних літніх шкіл в рамках проєктів Еразмус+ЖМ: «European Green Dimensions», «The Best European Practices for the «Water Security» Platform to Achieve the Goals of Sustainable Development», Visegrad and Ukraine Dialogues on Climate Change and Sustainable Development, м/н наук. конф. «Radiation, technogenic-ecological and biological safety: status, ways and measures of improvement», навчанні професіоналів з радіаційної безпеки <https://surl.li/xvmetc>, в межах чого аспіранти набувають досвід наукової дискусії, покращують свої наукові та soft-skill-навички.

Сильна сторона – залучення до реалізації НПП, які мають значний досвід науково-практичної діяльності і вагомі наукові здобутки. Це насамперед проф. Григор'єва Л.І. – професіонал-практик у сфері радіоекології (h-індекс = 6,

багаторічний досвід виконання прикладних НДР); проф. Мітрясова О.П. (h-index=6, багаторічний досвід м/н проектів у сфері екології), а також залучення провідних науковців з Інституту агроєкології і природокористування ААН України, Інституту гідробіології НАН України, з установ екологічного профілю.
Сильна сторона - 2 здобувачів за ОНП мають публікації, проіндексовані у наукометричній базі Scopus.
До слабких сторін підготовки аспірантів за ОНП «Екологія» можна віднести необхідність більш широкого залучення здобувачів до програм міжнародної академічної мобільності.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

У відповідності до Стратегічного плану розвитку ЧНУ імені Петра Могили на 2025-2029 роки <https://surl.li/vfvvgjb> планується розвивати навчально-наукову співпрацю з провідними вітчизняними та закордонними ЗВО, науковими установами у сфері екології, радіаційної безпеки, охорони довкілля та раціонального природокористування.
До перспектив ОНП підготовки PhD з екології відносимо збільшення кількості публікацій результатів досліджень у журналах, що входять до Реєстру наукових видань України за кат. А та Б, у виданнях, що індексуються у наукометричних базах WoS та Scopus; подальше впровадження досвіду провідних вітчизняних та закордонних ЗВО та поглиблення співпраці з ними; розширення участі у міжнародних програмах ЄС (ЕРАЗМУС+ЖМ та ін.), розширення власної лабораторної бази для аналітичних досліджень.
Заходи: розширення кола стейкхолдерів та засобів взаємодії з ними; подальша співпраця з установами та підприємствами для використання їхнього практичного досвіду та залучення матеріальної бази; взаємодія із закордонними організаціями щодо забезпечення академічної мобільності викладачів та аспірантів; подальше підвищення НПП та здобувачів шляхом участі та організації наукових конференцій, публікацію наукових статей у фахових виданнях, підвищення кваліфікації НПП через сертифікацію в галузі екології; започаткування підготовки здобувачів за дуальною формою освіти.
Все вищевикладене закладе основи довгострокового співробітництва з широким колом стейкхолдерів, призведе до пошуку шляхів підвищення якості освіти, прозорості навчальних планів та уніфікації програми підготовки здобувачів освіти.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Клименко Леонід Павлович

Дата: 01.10.2025 р.

Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид освітнього компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Наукова комунікація англійською мовою	навчальна дисципліна	<i>РП_ЗП_03_Наукова_комунікація_англійською_мовою_2024_екологія.pdf</i>	9+Unvda35Rd+K/1Q/URAkEy3L2U6uuk3SYvbIRODA1U=	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9.
Філософія науки	навчальна дисципліна	<i>Filosofiya-nauki-3.pdf</i>	Fe7WPuo6nu2oQdF SVmPV0oQzKg+xoWi33D7aJq1oZqE=	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9.
Українське наукове мовлення	навчальна дисципліна	<i>РП_ОК ЗП 02 Українське наукове мовлення 2024.pdf</i>	J5w1oiVAmn1bmk1szco3SZOuIwKx8Uggi7tPBwu4ImM=	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення: MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9.
Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	навчальна дисципліна	<i>РП_ОК ЗП 04 Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін_2024.pdf</i>	rHpHjKNJKURuIO7z7acK0dx5EzH/eoSy yOxJxKjXj6o=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчальноконтролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення – Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – оступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9.
Управління науковими проектами	навчальна дисципліна	<i>РП_ОК ЗП 03 Управління_науковими_проектами_2024_PhD_101.pdf</i>	Ly4kLdeO31SLgUM16a41SQkWVNLc21HGNl+kqUlGeBk=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчальноконтролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення – Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9.

Екологічні студії	навчальна дисципліна	<i>РП_ОК ІІІ о7 Екологічні студії_2024.pdf</i>	6f2oqMAStE5oZaH1AI2vNepZhOXpQVHSnTcb6ovPyUI=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчальноконтролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення – Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9. Науковий центр прикладних екологічних досліджень та радіаційної безпеки, Дозиметр-радіометр МКС 05; дозиметр - лічильник Гейгера та детектор електромагнітного випромінювання; Radiacode 103 Дозиметр Гамма-спектрометр Сцинтилятор CsI , середовище SPSS, Matlab, StatSot
Environmental projects and international cooperation in ecology	навчальна дисципліна	<i>РП_ОК6_PhD_Environmental_projects_and_international_cooperation.pdf</i>	P5cvUEo4rdi7uPoiLRinJN62PNRPOiK/RqsyDIXP66o=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчальноконтролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення – Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9.
Екологічний моніторинг та зелені технології	навчальна дисципліна	<i>Ekologichnij-monitoring-ta-zeleni-.pdf</i>	OhupuFmzsAlVtnxmcB/NWl5YoUeS5eG1+QiHCIWilrs=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчальноконтролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення – Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9; Лабораторія хімії та екологічного моніторингу, міжнародні системи моніторингу (ЕМЕР, Copernicus, GEMS)
Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології	навчальна дисципліна	<i>ГІС аналіз і моделювання 24-25 phd_1.pdf</i>	hNccJg4Vx7RawZ92Fe2NXQXXAst+ducw7ZiVHfEbSW8=	Електронні освітні ресурси (електронні матеріали з курсу, розміщені в базі навчальноконтролюючої програми «Moodle» на сайті ЧНУ ім.Петра Могили; ZOOM. - ТЗН (ноутбук, і т.д.) Матеріально-технічне та/або інформаційне

				забезпечення – Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9. ArcGis, QGIS, Google Earth, Google map інтерактивні карти України та світу: https://map.meta.ua/ ; https://maps.visicom.ua/ ; https://gisfile.com/ ; https://gisfile.com/map/ ; https://www.google.com/maps
Науково-педагогічна практика	практика	Науково-педагогічна практика 2024-2025.pdf	5XlNoajWYB4ks9aCHPyQKigSHZYc5L1fU4KyvC1rRnQ=	Презентація в PowerPoint, представлення в наочній формі практичної частини власного дисертаційного дослідження з метою впровадження/апробації. Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення – Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); – доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows; – Програмне забезпечення MS Word, MS Excel, Zoom, GoogleMeet; – Система електронного навчання Moodle 3.9.

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації)
363784	Зубенко Тетяна Володимирівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет філології	Диплом спеціаліста, Запорізький державний педагогічний інститут, рік закінчення: 1984, спеціальність: англійська і німецька мова, Диплом кандидата наук ДК 055284, виданий 14.10.2009, Атестат доцента 12ДЦ 041590, виданий 26.02.2015	35	Наукова комунікація англійською мовою	Вища освіта: Запорізький держ. пед. ін-т, 1984 р., диплом з відзнакою ІВ І № 217415 від 26.06.1984, спеціальність – англійська і німецька мови, кваліфікація – вчитель англійської і німецької мов середньої школи;- присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація): канд. пед. наук зі спец. 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти (диплом ДК №055284 від 14.10.2009). Тема дисертації

							«Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя до реалізації комунікативного підходу в навчанні іноземної мови учнів початкової школи».- щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Zubenko T., Gavrylenko A., Zhyvotovska T., Vasylieva N. Spaced vocabulary acquisition while incidental listening by esl university students. Advanced Education, vol. 9, no. 20, Aug. 2022, pp. 79-87, doi:10.20535/24108286 . Web of Science Core Collection. 2. Zubenko T., Shwedel A. Integrating mobile listening and physical activity to facilitate intentional and incidental vocabulary acquisition. Language Learning and Technology http://ae.fl.kpi.ua/article/view/165717 "Advanced Education",11, 2019. DOI:10.20535/24108286.165717 Web of Science Core Collection 3.Зубенко Т.В., Панкратов Ю.А. Використання авторського мобільного застосунку у формуванні англомовних лексичних навичок студентів.Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць / Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка; Ін-т педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.В.]. Вип. 30 (1-2021). Київ : Міленіум, 2021. 432 с. Кат. Б. DOI: 10.32626/2309-9763.2020-294. 4. Зубенко Т., Мазур С. Використання мобільних технологій на заняттях з вивчення англомовної літератури. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана
--	--	--	--	--	--	--	--

							Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Гельветика, 2021. Вип. 38. Том 1. 310 с. Кат. Б 5. Зубенко Т.В., Белінська С.М. Практика реалізації інтервального методу в навчанні англomовної лексики студентів філологічних спеціальностей. Сучасні дослідження з іноземної філології : зб. наук. праць. Вип. 1(23). Дрогобич : Гельветика, 2023, 372 с. С. 225-233. ISSN 2617-3921. Кат. Б. DOI: 10.3278/2/26173921.2023.23 6. Зубенко Т.В. Авторська технологія аудіювання у навчанні дорослих словникового складу англійської мови. Теоретична і дидактична філологія : зб. наук. праць. Серія «Педагогіка». Переяслав-Хмельницький (Київська область) : Домбровська Я.М., 2019. Вип. 30. 164 с. С. 36-46. DOI:10.31470/2309-1517-2019-2-36-46
175698	Чубук Руслан Валентинович	Доцент кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий медичний інститут	Диплом спеціаліста, Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв, рік закінчення: 2004, спеціальність: 010105 Соціальна педагогіка, Диплом магістра, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2022, спеціальність: 053 Психологія, Диплом кандидата наук ДК 053520, виданий 08.07.2009, Аттестат доцента 12ДЦ 032130, виданий 26.09.2012	21	Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	- вища освіта: Миколаїв. філія Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв, 2004 р., диплом спеціаліста МК № 25816817, спеціальність – соціальна педагогіка, кваліфікація – соціальний педагог;- вищу освіту: Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили, 2022 р., диплом магістра М22 № 017661, галузь знань «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність «Психологія», кваліфікація – психолог; - присудження наук. ступеня (однакова за змістом спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація): канд. пед. наук, спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти Тема дисертації: «Підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи зі студентською молоддю»- щонайменше п'ятьма

							публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Чубук Р. В. Аналіз сформованості емпатійно-рефлексивного та морально-етичного критеріїв професійної компетентності майбутніх соціальних працівників. Вісник науки та освіти. (Серія. Педагогіка). 2023. № 5 (11) 2023. С.783-799. Кат. Б 2. Чубук Р. В. Рефлексія й емпатія як необхідні складники у вирішенні соціальними працівниками складних життєвих ситуацій клієнтів. Наук. часопис Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Серія 5. Пед. науки: реалії та перспективи. Зб. наук. праць. Вип. 80. Т. 2. Київ : Гельветика, 2021. С. 161-166. Кат.Б. 3. Чубук Р. В. Активізація розвитку асертивності у майбутніх соціальних працівників. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених Дрогоб. держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Гельветика, 2020. Вип. 29. Т. 4. С. 221227. Кат.Б. DOI:10.24919/23084863.4/29.209678 4. Чубук Р. В. Рефлексія як особистісний ресурс для професійного розвитку майбутніх соціальних працівників. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених Дрогоб. держ. пед. Унту ім. Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Гельветика, 2020. Вип. 31. Т. 4. С. 238-243. Кат. Б. DOI:10.24919/2308486
--	--	--	--	--	--	--	--

							3.4/31.214401 5. Чубук Р. В. Підготовка соціальних працівників до формування сексуальної культури молоді як засобу профілактики статевої деморалізації. Вісник Черкас. нац. ун-ту ім. Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. 2020. Черкаси. 6. Чубук Р. В. Роль тренінгу як засобу підвищення емпатії у майбутніх соціальних працівників. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 70. Т. С. 198-204. Кат. Б. DOI: 10.32840/19925786.2020.70-4.37.4. 7. Чубук Р. В., Дорошенко О.В., Роль закладів вищої освіти у професійному становленні майбутніх соціальних працівників. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [редкол.: А.В.Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 70. Т. 1. С.211-215. Кат. Б. DOI:10.32840/19925786.2020.70-1.40.
473581	Белінська Світлана Михайлівна	професор кафедри, Суміщення	Економічних наук	Диплом спеціаліста, Миколаївський державний аграрний університет, рік закінчення: 2006, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом магістра, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2023, спеціальність: 035 Філологія, Диплом доктора наук ДД 012008, виданий 29.06.2021, Диплом кандидата наук	28	Управління науковими проектами	- вища освіта: Миколаїв. держ. аграрний ун-т, 2006 р., диплом спец. МК № 28406926 від 27.02.2006, спеціальність: облік і аудит; кваліфікація: економіст з бухгалтер. обліку та фінансів; - вища освіта: Університет суспільних наук (UNS), Польща, м. Людзь, диплом магістра, післядипл. освіта, №2309/P від 03.06.2023, кваліфікація: Менеджер європейських проектів у фінансовій перспективі ЄС на 2021-2027 роки; - присудження наукового ступеня: д-р екон. наук за спец. 08.00.09 – бухгалтер. облік, аналіз та аудит

				ДК 062373, виданий 10.11.2010, Атестат доцента 12ДЦ 043248, виданий 30.06.2015, Атестат професора АП 004735, виданий 23.12.2022			Тема дисертації: «Бухгалтерський облік земель сільськогосподарськог о призначення в умовах інституціоналізації земельних відносин: теорія, методологія, практика ». - Публікації у наукових виданнях,, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Belinska S., Berzhan i r I., B e r z h a n i r A., Yashchuk T., Ki r d a n O., Yevchuk L., Features of Enterprise Cost Management. Opportunities and Risks in AI for Business Development. Studies in Systems, Decision and Control. 2024. Vol. 545. P. 699–709. DOI: 10.1007/978-3-031- 65203-5_61 - 2. Belinska S., Uzhva A., Lazarieva O. Methods for improving accounting and analytical support of enterprises in order to protect the environment.Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2023, No 3. (Scopus) - 3. Belinska S., Uzhva A, Lazarieva O. Accounting and analytical support of enterprises in the digital economy. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2022, No 3. (Scopus) - 4. Белінська С.М., Крисіна І.О. Управління прибутком підприємства. Ефективна економіка.. 2022. № 1. Категорія Б 5. Belinska S., Uzhva A, Rudenko N. Formation of the incentive role of the environmental tax in Ukraine. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho University, 2021, No 3. (Scopus).
128106	Мітрясова Олена Петрівна	Професор кафедри, Основне місце роботи	Навчально- науковий медичний інститут	Диплом спеціаліста, Одеський державний університет імені І. І. Мечникова, рік закінчення: 1990,	27	Environmental projects and international cooperation in ecology	Вища освіта: - Диплом з відзнакою Одес. держ. університету імені І.І. Мечникова, 1990. PBN№828466 від 26.06.1990, Спец-ть хімія (органічна хімія), кваліфікація

				спеціальність: хімія (органічна хімія), Диплом магістра, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2023, спеціальність: 101 Екологія, Диплом доктора наук ДД 007983, виданий 10.02.2010, Атестат доцента ДЦ 006976, виданий 18.02.2003, Атестат професора 12ПР 007348, виданий 10.11.2011		хімік. викладач; - Диплом з відзнакою ЧНУ імені Петра Могили, 2023. РВН№008466 від 28.02.2023, Спец-ть 101 «Екологія», кваліфікація магістр екології; Присудження наук. ступеня: - кандидат педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 «Теорія і практика професійної освіти», диплом ДК №008961, назва дисертації «Формування знань студентів з хімічних основ екології», - доктор педагогічних наук за спец-тю 13.00.02 «Теорія та методика викладання», диплом ДДН№007983 від 10.02.10. Назва дисертації «Теорія та практика інтегрованого навчання хімічних дисциплін» Публікації у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: Mitryasova O., Pohrebennyk V., Staddon C. (2020) The Political Ecology of Shale Gas Exploitation in Ukraine. In: Buono R., López Gunn E., McKay J., Staddon C. (eds) Regulating Water Security in Unconventional Oil and Gas. Water Security in a New World. Springer International Publishing AG 2020, Cham. – P. 197–217. Petrichenko S., Yushchishina A., Mitryasova O., Pohrebennyk V. Modernization of the water treatment process from heavy metals // Water Supply and Wastewater Disposal: Monografie – Politechnika Lubelska, 2020 – P. 211–220. Petrov O., Petrichenko S., Yushchishina A., Mitryasova O., Pohrebennyk V. Electrosark Method in Galvanic Wastewater
--	--	--	--	---	--	--

							Treatment for Heavy Metal Removal. Applied Sciences, Special Issue «Determination and Extraction of Heavy Metals from Wastewater and Other Complex Matrices», 2020, 10(15), 5148; Мітрясова О. Екологічний інтегрований менеджмент водних ресурсів у європейських країнах: навчальний посібник / Олена Мітрясова, Віктор Смирнов, Євген Безсонов / за ред. проф. Олени Мітрясової, - Миколаїв: ЧНУ імені Петра Могили, 2020. – 288 с. Mitryasova Olena, Koszelnik Piotr , Gruca-Rokosz Renata, Smyrnov Victor, Smyrnova Svitlana, Kida Małgorzata, Ziembowicz Sabina, Bezsonov Yevhen, Mats Andrii. 2021. Environmental and Geochemical Parameters of Bottom-Sediment from the Southern Bug Estuary, Journal of Ecological Engineering, 2021, 22(2), 244–255. Mitryasova Olena, Pohrebennyk Volodymyr, Salamon Ivan, Oleksiuk Alina, Mats Andrii. 2021. Temporal Patterns of Quality Surface Water Changes, Journal of Ecological Engineering, 2021, 22(4), 283–295. Water Security, Issue 2: Monograph. – Edited by Olena Mitryasova & Chad Staddon. – Mykolaiv: PMBSNU – Bristol: UWE, 2021. – 444 p. Climate Change & Sustainable Development: New Challenges of the Century: Monograph / Editors: prof. Olena Mitryasova & prof. Piotr Koszelnik. – Mykolaiv: PMBSNU – Rzeszow: RzUT, 2021. – 492 p. ISBN 978-617-7421-80-0 Mitryasova O., Pohrebennyk V., Shybanova A., Nosyk A. Prognosis models of surface water status //
--	--	--	--	--	--	--	--

							Water Supply and Wastewater Disposal: Monografie – Politechnika Lubelska, 2022. – P. 194–208. Malyushevskaia Antonina, Koszelnik Piotr, Yushchishina Anna, Mitryasova Olena, Gruca-Rokosz Renata. 2022. Green Approach to Intensify the Extraction Processes of Substances from Plant Materials, Journal of Ecological Engineering, 2022, 23(7), 197–204. Climate Change & Sustainable Development: New Challenges of the Century: Textbook / edited by prof. Olena Mitryasova. – Mykolaiv: PMBSNU, 2022. – 252 p. Мітрясова О.П., Смирнов В.М., Марійчук Р.Т., Чвир В.А. Європейські зелені виміри: навч. посібник / за редакцією проф. Олени Мітрясової. Миколаїв : ЧНУ імені Петра Могили, 2024. 471 с. Malyushevskaia, A.P.; Koszelnik, P.; Mitryasova, O.; Yushchishina, A.; Mats, A.; Papciak, D.; Zdeb, M.M. Hybrid Water Disinfection Process Using Electrical Discharges. Processes, 2024, 12, 1846. Mitryasova O., Smyrnov V., Koszelnik P., Salamon I., Smyrnova S., Mats A. Geochemical Anomalies of the Heavy Metals in the Industrial and Urban Agglomeration Soils. Ecological Engineering and Environmental Technologies, 2024, Volume 25, Issue 3, P. 165-177. Mats, A.; Mitryasova, O.; Salamon, I.; Smyrnov, V. 2025. Spatial-Temporal Characteristics of Surface Water Quality. Journal of Ecological Engineering, 2025, 26(1), 204–212. Мітрясова О. П. Практикум з екологічного моніторингу довкілля
--	--	--	--	--	--	--	--

							: навчальний посібник / Олена Мітрясова, Віктор Смирнов, Андрій Мац ; Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Одеса : Олді+, 2025. – 180 с. Mats, A.; Mitryasova, O.; Salamon, I.; Kochanek, A. 2025. Atmospheric air temperature as an integrated indicator of climate change. Ecological Engineering & Environmental Technology, 2025, 26(3), 352–360.
72435	Григор`єва Людмила Іванівна	завідувач кафедри, професор кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий медичний інститут	Диплом спеціаліста, Одеський державний університет імені І.П. Мечнікова, рік закінчення: 1987, спеціальність: математика, Диплом доктора наук ДД 008779, виданий 10.11.2010, Диплом кандидата наук ДК 026548, виданий 10.11.2004, Атестат доцента 02/ДЦ 011015, виданий 15.12.2005, Атестат професора 12/ПР 007279, виданий 10.11.2011	29	Екологічні студії	- Вища освіта: ОДУ імені І.І. Мечнікова, кваліфікація: математик, диплом РВН№730313 від 22.06.1987, Спец-ть математика, кваліфікація математик - Присудження наук. ступеня: - Кандидат біологічних наук за спеціальністю 03.00.01, радіобіологія, диплом ДК №026548, назва дисертації «Оцінка динаміки радіоекологічної обстановки та дозового навантаження на населення в районах функціонування головних зрошувальних систем Миколаївського регіону», - доктор біологічних наук за спец-тю 03.00.01 радіобіологія, диплом ДД№008779 від 10.11.10. Назва дисертації «Інтегральне радіаційне навантаження на людину в умовах півдня України», - Робота на посаді радіаційного еколога, спектрометриста у Миколаївській науково-дослідній лабораторії з проблем радіаційної безпеки (1991 - 2001 рр.) - Підготувала двох кандидатів наук за спеціальністю 21.00.16 Екологічна безпека - Працює в ТК 82 «Охорона довкілля» - Публікації у наукових виданнях,,

							які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років - Макарова О.В., Григор'єва Л.І. (2021) Фітодезактивація ставка – охолоджувача АЕС. Екологічні науки. №7 (34). С. 22-25. http://ecoj.dea.kiev.ua/archives/2021/7/6.pdf - Суха, Н., Григор'єва, Л., Алексєєва, А. (2022). Індикативні вимірювання вмісту формальдегіду в атмосферному повітрі м. Миколаєва. Проблеми хімії та сталого розвитку, (2), 69-76. DOI: https://doi.org/10.32782/pcsd-2022-2-9. - Григор'єва, Л., Макарова, О., Алексєєва, А. (2022). Екологічні забруднювачі системи зливової каналізації м. Миколаєва. Проблеми хімії та сталого розвитку, (3), 19-25. DOI: https://doi.org/10.32782/pcsd-2022-3-3 - Боженко А., Григор'єва Л., Алексєєва А., Макарова О. (2022) Фітомеліорація хвостосховищ для забезпечення безпеки населення навколо підприємств. Екологічні науки – № 1 2022 (40) – ПП. 7-10. DOI https://doi.org/10.32846/2306-9716/2022.eco.1-40.1 - Макарова О.В., Григор'єва Л.І. (2022) Екологічні полютанти у дощових каналізаційних стоках м. Миколаєва до Бузького лиману // Проблеми хімії і сталого розвитку, №2, 2022. http://journals.vnu.volya.ua/index.php/chemistry/article/view/770 - Григор'єва Л.І. Екологічний стан р. Південний Буг в акваторії міста Миколаєва під впливом дощових каналізаційних стічних вод. Екологічні науки № 5(50). 2023 http://ecoj.dea.kiev.ua/archives/2023/5/11.pdf
--	--	--	--	--	--	--	---

							- Григор'єва, Л., Буровицька, Ю., Алексєєва, А., Макарова, О., Григор'єв, К. (2023) Екологічний моніторинг стану атмосферного повітря за допомогою індикативних вимірювань / Екологічні науки. № 2 2023 (47), Р. 46-54. http://ecoj.dea.kiev.ua/archives/2023/2/22.pdf - Григор'єва, Л., Григор'єв, К. (2025) Ефективна доза іонізуючого випромінювання від викидів ¹³¹I з АЕС. Екологічні науки - № 3 (60), С. 37-41. https://surl.lu/zfrhzt
139055	Смирнов Віктор Миколайович	Доцент кафедри, Сумісництво	Навчально-науковий медичний інститут	Диплом магістра, Одеська державна академія холоду, рік закінчення: 2001, спеціальність: 070801 Екологія та охорона навколишнього середовища, Диплом кандидата наук ДК 066772, виданий 23.02.2011, Атестат доцента АД 008764, виданий 27.09.2021	14	Екологічний моніторинг та зелені технології	- Вища освіта: Еколог, СК № 17142620, 2001 р., спеціальність «Екологія та охорона навколишнього середовища» Одеська державна академія холоду, - Присудження наукового ступеня: - Кандидат геологічних наук за спеціальністю «Екологічна безпека» ДК № 066772. від 23.02.2011 - Робота за фахом: завідувач екологічної лабораторії ТОВ «Суднобудівний завод Океан» - Публікації у наукових виданнях,, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. V., Smirnov Influence of the South-Ukrain electric power producing complex on the ecological condition of the Southern Bug River [Text] / Ye. Bezsonov, O. Mitryasova, V. Smyrnov, S. Smyrnova // Eastern-European journal of enterprise technologies. – 2017. - №4/10(88). – p. 20-29 ISSN 1729-3774 (Journal Indexing: Scopus Index Copernicus Electronic Journals Library)

						2. V., Smirnov Scientific and organizational aspects of land-use management in the process of soil fertility / S. Smirnova, Smirnov V, Savun Y/ Economy and region. Vol.4(75) – Poltava: PoltNTU, 2019 – с. 44-56 (фахове видання); 3. Смирнова С.М., Смирнов В.М., Бабушкіна Р.О. Концепція ґрунтової біогеосистеми. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Вип. 4(87), 2019. С. 81-88. (1,1 д.а.) DOI:http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/visnyk/geolog_87_2019.pdf; (Індексується в Scopus). 4. Olena Mitryasova, Piotr Koszelnik, Renata Gruca-Rokosz, Victor Smirnov, Svetlana Smirnova, Yevgen Bezsonov, Monika Zdeb, Sabina Ziembowicz. Features of Heavy Metals Accumulation in Bottom Sediments of the Southern Bug Hydroecosystem. Journal of Ecological Engineering, Volume 21, Issue 3, April 2020. pages 51-60 (0,75 д.а.) DOI: https://doi.org/10.12911/22998993/118299 (Індексується в Scopus) 5. Andrii Mats, Olena Mitryasova, Ivan Salamon, Viktor Smyrnov Spatial-temporal characteristics of surface water quality Journal of Ecological Engineering, 2025, 26(1), 204–212 https://doi.org/10.12911/22998993/195514
29645	Патрушева Лариса Іванівна	Доцент кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий медичний інститут	Диплом спеціаліста, Чернівецький орден Трудового Червоного Прапора державного університету ім. Ю. Федьковича, рік закінчення: 1991, спеціальність: географія, Диплом кандидата наук ДК 043286,	26	Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології - Вища освіта: Географ, УВ №860001, 1991 р., спеціальність «Географія» Чернівецький державний університет ім. Юрія Федьковича, - Присудження наукового ступеня: - кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.11 конструктивна географія і раціональне використання

виданий
08.11.2007,
Атестат
доцента 12/ДЦ
043249,
виданий
30.06.2015

природних ресурсів
ДК №043286 від
08.11.2007

- Публікації у
наукових виданнях,,
які включені до
переліку фахових
видань України, до
наукометричних баз,
зокрема Scopus, Web
of Science Core
Collection, протягом
останніх п'яти років:

1. Патрушева Л.І.
Природно-заповідний
фонд України:
наслідки російсько-
української війни
(2014–2025).
Екологічні науки:
науково- практичний
журнал / Головний
редактор Бондар О.І.
– К.: Видавничий дім
«Гельветика», 2025. –
№ 59. С. 165-171 DOI
<https://doi.org/10.32846/2306-9716/2025.eco.2-59.25>
2. Olga Liubitseva,
Zhanna Buchko, Larysa
Patrusheva, Iryna
Kochetkova Resource
losses to Ukrainian
tourism caused by full-
scale Russian
aggression. Studies of
the Industrial
Geography Commission
of the Polish
Geographical Society.
37(4), 2023. С.103-125
<https://doi.org/10.24917/20801653.374.7>
(Web of Science)
3. Патрушева Л.І.
Природно-заповідний
фонд Миколаївської
області під час війни
та у повоєнний період
Екологічні науки :
науково-практичний
журнал / Головний
редактор Бондар О.І.
– К.: Видавничий дім
«Гельветика», 2023. –
№ 3(48). С. 116-121.
<https://doi.org/10.32846/2306-9716/2023.eco.3-48.18>
4. Патрушева Л.
Особливості
просторово - часової
організації
гідрологічного
моніторингу в
національному
природному парку
«Бузький гард» //
Екологічні науки:
науково-практичний
журнал. – Вип. 36. –
2021.
<https://doi.org/10.32846/2306-9716/2021.eco.3-36.6>
5. Larysa Patrusheva,
Ganna Niepieina,
Maryna Romanenko

							Organization of monitoring of the Southern Bug river within the Bugzkyi Gard national nature park. Water Security: Monograph. Editors: prof. Olena Mitryasova & prof. Chad Staddon. Issue 2. – Mykolaiv: PMBSNU – Bristol: UWE, 2021. – P. 241 - 253. ISBN 978-617-7421-74-9 6. Патрушева Л. Оцінка можливості розташування міні електростанцій на дахах багатоповерхових будинків спального району м. Миколаєва // Екологічні науки: науково-практичний журнал. – Вип. 29. – 2020. С113-116 DOI https://doi.org/10.32846/2306-9716/2020.eco.2-29.1.18
11281	Броннікова Лариса Володимирівна	доцент кафедри соціології та політології, Основне місце роботи	Політичних наук	Диплом спеціаліста, Ростовський державний університет ім..М.А.Суслова, рік закінчення: 1985, спеціальність: Філософія, Диплом кандидата наук ФС 011708, виданий 22.01.1992, Аттестат доцента ДЦАЕ 000424, виданий 23.04.1998	34	Філософія науки	- диплом про вищу освіту: диплом ІВ № 929731 від 30.06.1985, спец. – філософія, кваліфікація – філософ, викладач філософії; - присудження наукового ступеня: канд. філос. наук зі спец. 09.00.01 – онтологія, гносеологія, феноменологія. Тема дисертації: «Розуміння як творчий процес». щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Броннікова Л.В. Трансформація філософії науки в контексті розвитку сучасної науки //Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Зб. наук.праць.- Вип.1(39).- К.:НАУ,2024.-С.33 - 37. (Фахове видання з філософських наук, категорія Б). 2. Броннікова Л.В. Інформаційне суспільство: прогнози

							соціальних трансформацій і реальність. Вісник Нац. авіац. Ун-ту. Серія: Філософія. Культурологія : зб.наук. праць.Вип.1(37). Київ : НАУ,2023. С.25- 28 з. Броннікова Л.В. Аксіологічний вимір четвертої промислової революції. Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія : зб. наук. праць. Вип. 1(35). Київ : НАУ, 2022. С.77-81 4. Броннікова Л.В. Філософські аспекти трансформаційних процесів у сучасній науці. Актуальні проблеми філософії та політології. Одеса, 2021. № 33. С.13-17. 5. Броннікова Л. В., Бондарець Б. Б., Чорна В. О., Фесенко А. М. Демоекономічна ситуація на Півдні України крізь призму самооцінок танастроїв мешканців обласних центрів. Соціологія : теорія, методи, маркетинг. Київ, 2020. № 1. С. 86-107. DOI: 10.15407/sociology2020.01.086 6. Броннікова Л.В. Аксіологічний потенціал наукового знання в інформаційну епоху. Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія : зб. наук. праць. Вип.2(30). Київ : НАУ, 2019. С.41-45. 7. Броннікова Л.В. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній науці (філософські аспекти). Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія : зб. наук. праць. Вип. 1(29). Київ : НАУ, 2019. С.41-45.
176050	Островська Людмила Станіславівна	Доцент кафедри, Основне місце роботи	Факультет філології	Диплом спеціаліста, Донецький державний університет, рік закінчення: 1999, спеціальність: 030502 Українська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 041413, виданий	21	Українське наукове мовлення	- Вища освіта: Донецький держ. ун-т, 1999 р., диплом спеціаліста з відзнакою НК № 11321151 від 30.06.1999; Спеціальність – українська мова і література, кваліфікація – філолог, викладач української мови і літератури, - присудження наук. ступеня: канд. філол.

				14.06.2007, Атестат доцента 12ДЦ 027002, виданий 20.01.2011		наук зі спец. 10.02.01 – українська мова. Тема дисертації: «Категорія атрибутивності в структурі простого українського речення». - щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років: 1. Островська Л. Фразеологічні одиниці як засіб вираження категоричності вислову в дискурсі соціальних мереж (на матеріалі сторінки Фейсбуку Оксани Забужко). Закарпатські філологічні студії. Випуск 37. 2024. 2. Островська Л. С. Функціонування вставлених конструкцій в есеїстичному дискурсі О. Забужко. Закарпатські філологічні студії. Вип. 23. Т. 2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 34–40. (кат. Б). 3. Островська Л. С. Функційно- комунікативне навантаження авторської пунктуації (на матеріалі художньої прози О. Льченка). Закарпатські філологічні студії. Вип. 26. Т. 2. Одеса :Гельветика, 2022. С.44–50. (кат. Б). 4. Островська Л. С. Пунктуаційний аналіз речення як основа формування пунктуаційної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури. Наук. записки Бердян. Держ. пед. ун-ту. Серія: Пед. науки”. Вип.1 Бердянськ, 2020. С.370-380 (кат. Б). 5. Островська Л. С., Кисленко Ю. В. Онлайн-консультації як складова дистанційної освіти у вищій школі. Наук. записки Бердян. держ. пед. ун-ту. Серія: Пед. науки. Вип. 3. Бердянськ, 2020. С.
--	--	--	--	--	--	--

						76–87 (кат. Б). 6. Островська Л. С. Спроба зіставного аналізу фразеологічних одиниць біблійного походження української мови порівняно з болгарською та англійською. Наук. праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка: Філологічні науки. Вип. 48. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. С. 218– 223 (кат. Б). 7. Островська Л. С. Номінативні речення у функційному аспекті. Лінгвістичні студії LINGUISTIC STUDIES. Вип.37. Вінниця, 2019. С. 43– 49. (кат. Б) 8. Островська Л. С. Синкретичні різновиди номінативних окличних речень. Наук. праці : наук.-метод. журн. Філологія. Мовознавство. Вип. Миколаїв, 2019. С. 31– 36. (кат. Б) 9. Островська Л. С. Прагматичний потенціал трибутивних конструкцій у рекламному тексті. Лінгвістичні студії LINGUISTIC STUDIES. Вип. 38. Вінниця, 2019. С. 23– 29 (кат. Б).
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>РНО1. Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування</i>	☒	Філософія науки	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, дискусійні методи	Поточний, підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	Пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист аналітичних робіт,

висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем екології.				творчих робіт; виконання індивідуальних завдань; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, контрольної роботи, залік, іспит.
		Environmental projects and international cooperation in ecology	Інтерактивні методи, кейс-метод, виконання індивідуальних робіт, пошуковий метод	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, залік.
		Екологічні студії	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Поточне усне оцінювання на семінарських заняттях, захист індивідуальних практично-розрахункових робіт, іспит
		Екологічний моніторинг та зелені технології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання самостійних індивідуальних робіт, оцінювання під час семінарських занять, іспит
		Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань; тестування; іспит
		Науково-педагогічна практика	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, дослідницький метод, метод проблемного викладу.	Підсумковий контроль: захист матеріалів практики (диф. залік).
РНО9. Вміти використовувати сучасні методи аналізу якості довкілля та його компонент, необхідних для проведення наукових досліджень, спрямованих на розв'язання екологічних проблем у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.	☐	Environmental projects and international cooperation in ecology	Інтерактивні методи, кейс-метод, виконання індивідуальних робіт, пошуковий метод	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, залік.
		Екологічні студії	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Поточне усне оцінювання на семінарських заняттях, захист індивідуальних практично-розрахункових робіт, іспит
		Екологічний моніторинг та зелені технології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання самостійних індивідуальних робіт, оцінювання під час семінарських занять, іспит
		Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань; тестування; іспит
		Науково-педагогічна практика	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи, дослідницький метод, частково-пошуковий метод	Поточний, підсумковий контроль (залік) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль. Підсумковий контроль – звіт

РНО8. Вміти використовувати сучасні методи оцінювання стану екосистем для розв'язання комплексних природоохоронних задач у галузі екології.	☐	Environmental projects and international cooperation in ecology	Інтерактивні методи, кейс-метод, виконання індивідуальних робіт, пошуковий метод	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, залік.
		Екологічні студії	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Поточне усне оцінювання на семінарських заняттях, захист індивідуальних практично-розрахункових робіт, іспит
		Екологічний моніторинг та зелені технології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання самостійних індивідуальних робіт, оцінювання під час семінарських занять, іспит
		Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань; тестування; іспит
		Науково-педагогічна практика	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи, дослідницький метод, частково-пошуковий метод	Поточний, підсумковий контроль (залік) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль. Підсумковий контроль – звіт
РНО2. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	☒	Філософія науки	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, дискусійні методи	Поточний, підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Управління науковими проектами	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, дослідницький метод, метод проблемного викладу.	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, груповий проект.
		Екологічні студії	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Поточне усне оцінювання на семінарських заняттях, захист індивідуальних практично-розрахункових робіт, іспит
		Екологічний моніторинг та зелені технології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання самостійних індивідуальних робіт, оцінювання під час семінарських занять, іспит
		Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань; тестування; іспит
		Науково-педагогічна практика	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу,	Поточний, підсумковий контроль (залік) Методи оцінювання: усне

			дискусійні методи, дослідницький метод, частково-пошуковий метод	опитування, письмовий контроль. Підсумковий контроль – звіт
<i>РНО3. Вільно презентувати та обговорювати державною та іноземною мовами з дотриманням норм академічної етики результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.</i>	☒	Філософія науки	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, дискусійні методи	Поточний, підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Українське наукове мовлення	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит – ОНП/Мудл) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, письмовий контроль, усне опитування, дидактичні тести
		Наукова комунікація англійською мовою	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи	Поточний, проміжний контроль (залік), підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Environmental projects and international cooperation in ecology	Інтерактивні методи, кейс-метод, виконання індивідуальних робіт, пошуковий метод	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, залік.
		Екологічні студії	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Поточне усне оцінювання на семінарських заняттях, захист індивідуальних практично-розрахункових робіт, іспит
		Екологічний моніторинг та зелені технології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання самостійних індивідуальних робіт, оцінювання під час семінарських занять, іспит
		Геоінформаційний аналіз і моделювання в екології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання виконання індивідуальних практичних завдань; тестування; іспит
<i>РНО4. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни, дотичні до предметної області екології у закладах вищої освіти.</i>	☒	Науково-педагогічна практика	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи, дослідницький метод, частково-пошуковий метод	Поточний, підсумковий контроль (залік) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль. Підсумковий контроль – звіт
		Філософія науки	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, дискусійні методи	Поточний, підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Українське наукове мовлення	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит – ОНП/Мудл) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною

				діяльністю, письмовий контроль, усне опитування, дидактичні тести
		Наукова комунікація англійською мовою	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи	Поточний, проміжний контроль (залік), підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	Пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист аналітичних робіт, творчих робіт; виконання індивідуальних завдань; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, контрольної роботи, залік, іспит.
<i>РНО5. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику з врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i>	☒	Екологічний моніторинг та зелені технології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання самостійних індивідуальних робіт, оцінювання під час семінарських занять, іспит
		Environmental projects and international cooperation in ecology	Інтерактивні методи, кейс-метод, виконання індивідуальних робіт, пошуковий метод	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, залік.
		Управління науковими проектами	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, дослідницький метод, метод проблемного викладу.	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, груповий проект.
		Наукова комунікація англійською мовою	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи	Поточний, проміжний контроль (залік), підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Українське наукове мовлення	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит – ОНП/Мудл) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, письмовий контроль, усне опитування, дидактичні тести
		Філософія науки	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, дискусійні методи	Поточний, підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
<i>РНО6. Застосовувати</i>	☒	Геоінформаційний аналіз і моделювання	Пояснювально-ілюстративний метод,	Оцінювання виконання індивідуальних практичних

сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації з проблем екології та дотичних питань, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.		в екології	навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	завдань; тестування; іспит
		Екологічний моніторинг та зелені технології	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Оцінювання самостійних індивідуальних робіт, оцінювання під час семінарських занять, іспит
		Управління науковими проектами	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, дослідницький метод, метод проблемного викладу.	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, груповий проект.
		Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	Пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист аналітичних робіт, творчих робіт; виконання індивідуальних завдань; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, контрольної роботи, залік, іспит.
		Наукова комунікація англійською мовою	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи	Поточний, проміжний контроль (залік), підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Філософія науки	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, дискусійні методи	Поточний, підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести
		Науково-педагогічна практика	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи, дослідницький метод, частково-пошуковий метод	Поточний, підсумковий контроль (залік) Методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль. Підсумковий контроль – звіт
		Українське наукове мовлення	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод	Поточний, підсумковий контроль (іспит – ОНП/Мудл) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, письмовий контроль, усне опитування, дидактичні тести
РНО7. Мати сучасні концептуальні знання та високий методологічний рівень у сфері екології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички,	☒	Наукова комунікація англійською мовою	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, дискусійні методи	Поточний, проміжний контроль (залік), підсумковий контроль (іспит) Методи оцінювання: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, усне опитування, письмовий контроль, дидактичні тести

достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень.		Управління науковими проектами	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, дослідницький метод, метод проблемного викладу.	Поточний, підсумковий контроль (іспит). Методи оцінювання: метод спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, груповий проект.
		Environmental projects and international cooperation in ecology	Інтерактивні методи, кейс-метод, виконання індивідуальних робіт, пошуковий метод	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, залік.
		Екологічні студії	Пояснювально-ілюстративний метод, навчання на основі дослідження, особисто-орієнтоване навчання, пов'язане з темою дослідження	Поточне усне оцінювання на семінарських заняттях, захист індивідуальних практично-розрахункових робіт, іспит
		Методика викладання професійно-орієнтованих дисциплін	Пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.	Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист аналітичних робіт, творчих робіт; виконання індивідуальних завдань; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, контрольної роботи, залік, іспит.